

ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A STUDY OF IMPLEMENTATION DEVELOPMENT ON INTERNAL QUALITY ASSURANCE
IN THE BASIC EDUCATIONAL SCHOOL UNDER THE OFFICE
OF RATCHABURI EDUCATION SERVICE AREA 1

AN ABSTRACT
BY
PONGNAPA HOONMATRA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

October 2010

ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์โรดม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2553

พงษ์นภา หุนมาตรา. (2552). *ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 8 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและ 8) การฝังระบบการประกันคุณภาพ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาค้นคว้าเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธี LSD (Fisher's Least – Significant Different)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามที่ตั้งในอำเภอต่างกัันมีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกััน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับชั้นและขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกััน ไม่แตกต่างกััน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 สรุปได้ว่า

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ให้มีการจัดอบรมและส่งครูไปเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนทำโครงการ/กิจกรรมชี้แจงทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ให้มีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา มอบหมาย ชี้แจงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตามความสามารถ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ควรมีการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยประเมินก่อน-หลัง ระหว่างเรียน และประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรมีการรายงานผลทุกภาคเรียนและเมื่อสิ้นปีการศึกษาให้ต้นสังกัดและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ควรส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้เกิดความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

Pongnapa Hoonmatra. (2009). A study of the implementation and the development of internal education quality assurance of basic education schools under the office of Ratchaburi Educational Service Area 1. Term Paper. M.Ed. (Educational Administration) Bangkok: Graduate School Srinakharintarawiroth University.
Term Paper Advisor: Asst. Prof. Dr. Puangrat Kesornpat

This term paper aimed to study and compare the implementation and the development of internal education quality assurance (between the required standard and the current implementation) of the basic education schools under the office of Ratchaburi Educational Service Area 1. The study was done in eight quality domains: 1) the system of administration and information technology, 2) the development of educational standard, 3) the planning of educational development, 4) the implementation in accordance with the educational development plans, 5) the investigation and review of educational quality, 6) the evaluation of educational quality, 7) the annual report of educational quality, 8) the support of educational quality assurance. The study was carried out by investigating opinions of the teachers categorized (categories of variables) by educational levels, locations, and sizes of the schools. The sample in this study was 400 teachers in schools under the office of Ratchaburi Educational Service Area 1. A five-rating scale questionnaire was used to collect the data. The statistics calculated for data analysis were percentages (%), means ($\bar{x}$), and standard deviations (SD.). A t-test was employed to examine the differences between the required level of internal education quality assurance and the current implementation of educational development. A One Way Analysis of Variance (ANOVA) and Least Significant Difference (Fisher's Least Significant Difference: LSD) were used to compare each pair of variables (categories) to determine whether the expected significance level of 0.05 occurred.

The results revealed that:

1. For the overview and the individual quality domains, the level of the development of internal education quality assurance of basic education schools was very high.

2. The level of teachers' opinions about the implementation of internal education quality assurance that has been developed in which the different districts (Amphoe) the schools were situated was different at the significance level of 0.05. However, the school sizes did not affect the level of teachers' opinions about the implementation of internal education quality assurance.

3. The suggestions arising from the implementation and the development of internal education quality assurance of basic education schools under the office of Ratchaburi Educational Service Areas 1 are reviewed as follows:

To the quality domain of the administration and information technology system, teachers should be encouraged to participate in seminars about information development to gain information for personal benefits and the seminars about this should occasionally be conducted for them. About the development of educational standards, an analysis of educational standards in accordance with the standards required by original affiliations (e.g. Ministry of Education, Basic Education Commission) and needed by the community has to be made. For the educational development planning, community's wants should be gathered and analyzed. Upon the implementation in accordance with the educational development plans, some activities should be taken into consideration, such as holding meetings among stakeholders (e.g. to provide them with information about the educational development planning, to launch projects, and to manage activities). For the domain of investigation and review of educational quality, a committee for this task has to be formed. Their duties are to examine educational quality and review current occurrence to the original affiliations. For the evaluation of educational quality, the committee has to evaluate students' learning achievement (before-learning, while-learning, and end of a

semester). For the annual report of educational quality, a report of learning achievement has to be written for each semester and end of academic year and submitted to the original affiliations and to the related sectors. For the support of educational quality assurance, a teacher encouragement program has to be made for teachers to understand educational quality assurance system.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ ประธานและที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ เสนอแนวทางและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. นิตย ใจจรรย์ตนาภิษฐ์ กรรมการในการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ นายธนกานต์ บุรณะกุล นายเอื้อกวิน สืบเสาะ นายสุริยะ ชมศรีเมฆ นางทิพย์รัตน์ ไชยลังกา นางช่อทิพย์ อินแสน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามและเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนางสาวสมหมาย ลิ้มทุติเนตร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรัทเรต จังหวัดราชบุรี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือ (Try - out) รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูที่กรุณาตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกในการวิจัย

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา สามีและบุตร ตลอดจนเพื่อนร่วมงานและเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รุ่น 20 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจ ขอขอบพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ที่มีต่อวงการศึกษ ขอยกคุณความดีนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พงษ์นภา หุนมาตรา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	สมมติฐานการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	นโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1.....	13
	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
	ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
	หลักการประกันคุณภาพการศึกษา.....	17
	แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	18
	แนวทางพัฒนาและวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1.....	19
	การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา.....	22
	การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	23
	การพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	26
	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	28
	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา.....	32
	การประเมินคุณภาพการศึกษา.....	34
	การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี.....	37
	การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	39
	สถานภาพของตัวแปรอิสระ.....	40
	ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน.....	40
	ที่ตั้งของโรงเรียน.....	41
	ขนาดของโรงเรียน.....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	งานวิจัยในประเทศ.....	43
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	51
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
	การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	53
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	92
	สมมติฐานการวิจัย.....	92
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	92
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
	สรุปผลการวิจัย.....	95
	การอภิปราย.....	98
	ข้อเสนอแนะ.....	105
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	106
	บรรณานุกรม.....	107
	ภาคผนวก.....	113
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	114
	ภาคผนวก ข วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น.....	129
	ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	132
	ภาคผนวก ง หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัย.....	135
	ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บเครื่องมือวิจัย.....	137
	ภาคผนวก ฉ ตารางคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	139
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	149

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียน.....	60
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	62
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ.....	63
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนามาตรฐาน การศึกษา.....	65
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา.....	66
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	67
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา.....	69

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา.....	71
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี.....	72
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการผดุงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	74
12	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตาม ระดับชั้นที่สอน.....	76
13	ค่าความแปรปรวนการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	77
14	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนด้าน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	79
15	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนด้าน การพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	80
16	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้าน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	82
18	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา.....	83
19	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	84
20	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี.....	85
21	ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพ.....	86
22	ค่าความแปรปรวนการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	87

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าเศรษฐกิจฐานความรู้ มีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วเกิดความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา รัฐจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาของคนในชาติให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ในขณะที่การแข่งขันในสังคมโลกเพิ่มความรุนแรงขึ้น แต่กลับพบว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย – แปซิฟิก จากการวิจัยเอกสารของสถาบัน International Institute for Management Development (IMD) ในปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีสมรรถนะด้านโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 48 สูงกว่าเพียง 3 ประเทศคือ อินเดี ย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 6)

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของประเทศไทย รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมากและให้แนวปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยอาศัยระบบการประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อนและมีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งระบุไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47-51) โดยมีมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานศึกษา โดยตรงกำหนดไว้ในมาตราที่ 48 ระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี โดยสถานศึกษาและบุคลากรรวมทั้งผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องให้ ข้อมูลเพิ่มเติม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2549 : 40)

การประกันคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจให้ทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมเชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ และสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้นหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (สมคิด พรหมจ้อย ; และสุพัตร์ พิบูลย์. 2544 : 41-43)

จากภารกิจข้างต้น โรงเรียนต้องดำเนินการประเมินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนนั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันเป็นการสร้างความมั่นใจว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อทำให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุข สร้างสรรค์สังคม สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป การประกันคุณภาพจึงเป็นงานสำคัญของโรงเรียน เพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2549 : คำนำ)

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งนี้ในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบทบทวนและนำผลมาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา ต่อจากนั้นหน่วยงานต้นสังกัดจึงต้องดำเนินการประเมินตรวจสอบตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้ได้ข้อมูลไปสู่การปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 โดยการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 68)

สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและเกณฑ์ตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยในปีการศึกษา 2549 ได้มีการกำหนดมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 18 มาตรฐาน 25 ตัวบ่งชี้ และระดับการศึกษาปฐมวัย 18 มาตรฐาน 82 ตัวบ่งชี้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือมีการเตรียมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและส่งแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาประจำปีให้ต้นสังกัดทราบ

จากผลการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2552 ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยจำนวน 182 โรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 7 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1, 7, 8, 9, 11, 15, และมาตรฐานที่ 17 ระดับดี 11 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 13, 14, 16 และมาตรฐานที่ 18 สำหรับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 194 โรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 6 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1, 3, 7, 8, 9, และมาตรฐานที่ 10 ระดับดี 12 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 และมาตรฐานที่ 18

จากภาระงานดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ทราบถึงการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบถูกต้อง มุ่งสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกได้อย่างมั่นใจ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 8 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพ

2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดของโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

การพัฒนาการดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะช่วยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ทราบถึงการพัฒนาการดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลสำคัญในการส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาการดำเนินงาน แนวทางพัฒนา และเปรียบเทียบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ใน 8 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- 1.8 การผลุงระบบการประกันคุณภาพ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 2,674 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชนบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคา สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นกลุ่มโรงเรียนทุกอำเภอ ตามสัดส่วนระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดโรงเรียน แบบแบ่งชั้น โดยใช้สูตรของ Taro Yaman'e เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้าราชการครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 จำนวน 55 คน (จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คนใน 6 อำเภอ) เพื่อตอบแบบคำถามปลายเปิด ดังนี้

ระดับชั้นที่สอน 2 ระดับๆ ละ 5 คน รวม 10 คน

ที่ตั้งของโรงเรียน 6 อำเภอ ๆ ละ 5 คน รวม 30 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดละ 5 คน รวม 15 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1. ตัวแปรอิสระ เป็นสถานภาพของครูได้แก่ ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน

3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ใน 8 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3.2.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

3.2.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

3.2.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

3.2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

3.2.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาที่โรงเรียนร่วมมือ กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินการจัดระบบบริหารภายในโรงเรียนโดยมีโครงสร้างและกำหนดภารกิจหน้าที่อย่างชัดเจน มีคณะทำงานจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพ

โรงเรียน รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดและจัดทำมาตรฐานการศึกษา ระดับโรงเรียน ซึ่งกำหนดโดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นมาตรฐานด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด โดยมีการประชุม ทำประชาพิจารณ์ ทดลองใช้ ตรวจสอบปรับปรุงมาตรฐานประจำใช้และเผยแพร่สู่สาธารณชน

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบโดยใช้บทเรียนจาก จุดเด่น และจุดด้อยที่ผ่านมา กำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ชัดเจนโดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนารวมทั้ง มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติและกำหนดสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรม และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดแนวทางในการนำแผนสู่การปฏิบัติโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ ยอมรับปัญหาและเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา มีการดำเนินงานตามกิจกรรม โครงการที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายมีการวิเคราะห์ สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี โดยการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคลากรในโรงเรียน ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลสัมฤทธิ์ในทุกช่วงชั้น ทุกกลุ่มสาระโดยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และมีการแจ้งผลการประเมินรวมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ

1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การดำเนินการรายงานจากการประเมินภายในของสถานศึกษาที่ได้พัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วมและดำเนินงานมาตลอดปีการศึกษา จัดทำเป็นรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อให้ ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาทั้งในด้านความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคที่ต้องการ ความร่วมมือในการแก้ไขหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนา และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจและรักษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงพัฒนา กิจกรรม โครงการที่ประสบผลสำเร็จและเป็นอุปสรรค ให้มีคุณภาพ โดยนำเทคนิคและวิธีการใหม่ที่หลากหลายมาใช้ในการดำเนินงาน

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. สถานภาพของครู หมายถึง การปฏิบัติการสอนของครูในระดับชั้น ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

3.1 ระดับชั้นปฏิบัติการสอน หมายถึง

3.1.1 ระดับประถมศึกษา คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

3.1.2 ระดับมัธยมศึกษา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

3.2 ที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง อำเภอที่โรงเรียนสังกัดอยู่ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคา

3.3 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่กรมวิชาการได้แบ่งไว้เป็น 3 ขนาดคือ

3.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

3.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง 121-300 คน

3.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

4. ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน เป็นข้าราชการครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

5. ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน เป็นครูประจำการในตำแหน่งข้าราชการครู ในสถานศึกษาและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่ กำกับดูแล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 โดยอาศัยกรอบแนวคิดจากการแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้วยการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้เห็นและข้อเสนอแนะ และแต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งเน้นมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จะประกอบด้วย การตรวจสอบและทบทวนภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการและการตรวจสอบและทบทวนจากหน่วยงานต้นสังกัด 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประโยค ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชาแกนร่วมโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน จากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด (เขตพื้นที่) ดำเนินการ 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมิน

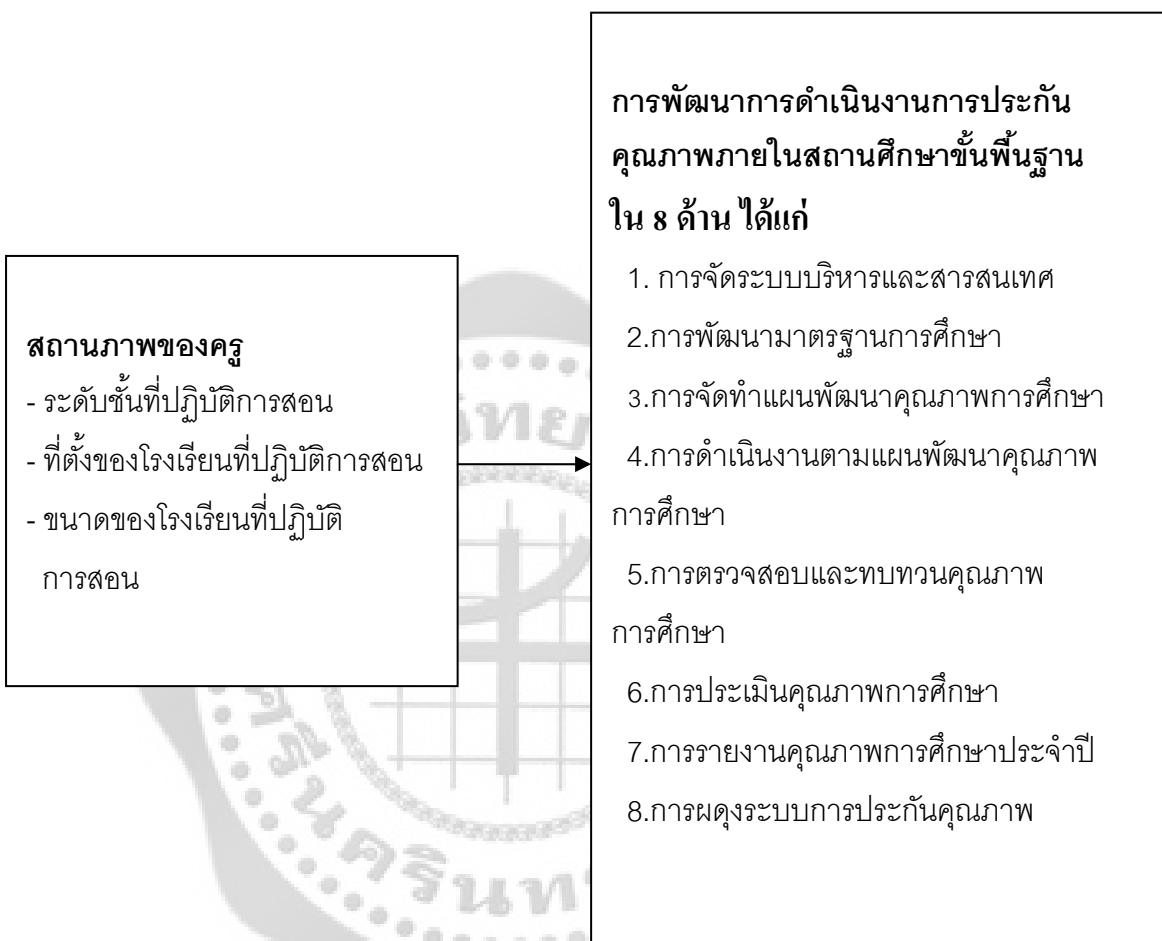
มาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกมาประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป และ 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพนำมากำหนดเป็นตัวแปรต้น

สำหรับตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยได้ศึกษารายงานการวิจัย กฤษณา กุระมะสุวรรณ (2546) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก สภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก กลางและใหญ่อยู่ในระดับมากและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของสุภาวดี จันทวานิช(อ้างถึงในณรงค์ อินทร์สุข 2545 : 48) ซึ่งศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในชนบท กรณีศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในหกปีจจัยพบว่าปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา คือ ทำเลที่ตั้งของโรงเรียน

นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. นโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
2. หลักการ แนวคิด การประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 หลักการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. แนวทางพัฒนาและวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
4. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 4.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
  - 4.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
  - 4.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 4.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 4.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
  - 4.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
  - 4.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
  - 4.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพ
5. สถานภาพของตัวแปรอิสระ
  - 5.1 ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน
  - 5.2 ที่ตั้งของโรงเรียน
  - 5.3 ขนาดของโรงเรียน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. นโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับโดยกำหนดให้เป็นหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติ คือ หมวดที่ 6 เรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่มาตรา 47 – 51 ดังนี้

มาตรา 47 ให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และ มาตรฐาน การศึกษา ทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และ ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และ สถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และ ให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการ บริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำ รายงานประจำปี เสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา และ เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็น องค์การมหาชนทำหน้าที่ พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมิน คุณภาพภายนอก และ ทำการประเมินผล การจัดการศึกษา เพื่อให้มี การตรวจสอบคุณภาพ ของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความมุ่งหมาย และ หลักการ และแนวการจัดการศึกษา ในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มี การประเมินผลคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปี นับตั้งแต่ การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมิน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษา ให้ความร่วมมือ ในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มี ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้ปกครอง และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของสถานศึกษา ตามคำร้องขอ ของ สำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือ หน่วยงานภายนอก ที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ ผลการประเมินภายนอก ของสถานศึกษาใด ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ คณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2549 : 40)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้กำหนดนโยบายในการประกันคุณภาพ การศึกษา (quality assurance) ประกอบด้วย การดำเนินงานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (quality development) คือกระบวนการ หรือ แนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้งการดำเนินการจัดทำแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นระบบและกลไก การปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตาม กำกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และปรับ พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (quality audit) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติใน การดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของ โรงเรียน และการจัดทำรายงานของโรงเรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง การติดตามและตรวจสอบของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ถึง เกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (quality assessment) คือ กระบวนการหรือแนว ปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวน คุณภาพการศึกษา การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผล การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

สรุปนโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ประกอบด้วย การดำเนินงานที่สำคัญ 3 ประการ คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้

2. หลักการ แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

ประเทศชาติจะพัฒนาไปอย่างมั่นคงถาวรนั้นต้องอาศัยกำลังคนในชาติที่มีความรู้ความสามารถ อันเป็นผลมาจากการได้รับการศึกษาอบรมที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นสำคัญ มีหลายๆ ครั้งที่เรามองเห็นว่าการศึกษาเป็นเพียงดอกผลของการเศรษฐกิจ นั่นก็คือ เราคิดเอาเองว่า ถ้าบ้านเมืองมีความเจริญในด้านเศรษฐกิจดีขึ้น จะทำให้มีการศึกษาดีขึ้นด้วยคือเห็นว่าการเศรษฐกิจต้องดีก่อนแล้วการศึกษาจึงจะดีตาม แต่แท้ที่จริงแล้วเราต้องมองว่าการศึกษาเป็นได้ทั้งสองอย่าง คือเป็นดอกผลของเศรษฐกิจ ในเวลาเดียวกันมันก็เป็นเมล็ดพันธุ์ที่ทำให้เศรษฐกิจของชาติเจริญได้ด้วย ดังนั้นผู้รู้ได้กล่าวไว้ว่า “Education is the flowers of economic and, at the same time, the seeds” และการศึกษาก็เป็นทั้งดอกผลและเมล็ดพันธุ์ของระบบขึ้นด้วยเช่นกัน (กมล สุคประเสริฐ อ่างถึงใน อุดม อรุณราช, 2548 : 45)

2.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) เป็นศัพท์ทางวงการธุรกิจและอุตสาหกรรม ที่วงการศึกษานำมาใช้เพื่อการบริหารและจัดการเชิงคุณภาพขององค์การทางการศึกษา เดล (Dale) ได้อธิบายถึงวิวัฒนาการของการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพในทางอุตสาหกรรม โดยแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ แบบที่เน้นการตรวจจับ (Detection) อันได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพ (Quality inspection) และการควบคุมคุณภาพ (Quality control) ซึ่งทั้งสองกิจกรรมนี้เน้นความแม่นยำและประสิทธิภาพของการตรวจจับความผิดที่เกิดขึ้น แต่จุดอ่อนก็คือเป็นการลงมือกระทำหลังจากข้อผิดพลาดหรือปัญหาเกิดขึ้นแล้ว (Reaction) การบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพแบบที่สองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในสองทศวรรษหลังนี้มีลักษณะที่เน้นการป้องกันก่อนที่จะมีความผิดเกิดขึ้น (Preventive) อันได้แก่ การประกันคุณภาพและการจัดการเชิงคุณภาพทั้งระบบ (Total quality management : TQM) ซึ่ง เดล ให้ความหมายของการประกันคุณภาพว่า หมายถึงกิจกรรมหรือปฏิบัติการทั้งหมดที่เป็นระบบและมีการวางแผนล่วงหน้า อันเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสร้างความมั่นใจในระดับหนึ่งด้วยว่าสินค้าและบริการหนึ่งๆจะมีคุณภาพตามข้อกำหนดที่วางไว้

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาไทยอีกหลายท่านได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาไว้
อย่างหลากหลาย ดังนี้

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2539 : 13 - 15) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการกำหนด
มาตรฐานให้สูงแล้วเข้าไปให้ถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยประเมินความสำเร็จของผู้เรียนให้ได้ตาม
มาตรฐานของหลักสูตร

สงบ ลักษณะ (2541 : 2 - 5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการ
วางแผน และกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า
จะพัฒนาผู้เรียนให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในหลักสูตร

สมาน ขาดิยานนท์ (2540 : a1) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า
หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วจะเป็นคนเก่ง
คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติดี มีคุณภาพ มีร่างกายและจิตใจที่
สมบูรณ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับความคาดหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง
ชุมชนสังคมและประเทศชาติ

อำรุง จันทวานิช (2542 : a79) ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง
วิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติ หรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาอย่างมี
คุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ไครเยอร์ (ณัฐรี โพธิ์คง เชียงใหม่. 2547 : 10 ; อ้างอิงจาก Cryer. 1993 : 78) ใ้
ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ แผนงานและปฏิบัติการทั้งหลายที่เป็นระบบ
เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการศึกษาจะสนองตอบต่อคุณภาพที่กำหนด

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตาม
ภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้
ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม
ได้แก่สถานประกอบการ ประชาชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมี
ประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่
กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 7)

จากความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพ
การศึกษา คือ กระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ทุกฝ่ายร่วมกันสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเป็น

หลักประกันความเชื่อมั่นและความพึงพอใจ แก่ผู้ปกครอง ประชาชนและสังคมว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 หลักการประกันคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานั้น ถึงแม้จะพยายามประเมินการศึกษา ทั้งระบบในทางปฏิบัติเน้นมุ่งเน้นประเมินผลลัพธ์ (result oriented) ว่าได้มาตรฐานหรือไม่อย่างไร ผลลัพธ์ที่กำหนดเป็นมาตรฐานของความสามารถอาจมีหลายอย่าง เช่น มาตรฐานด้านเนื้อหาวิชา มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานโอกาสในการเข้าเรียน เป็นต้น ผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานั้น นำไปสู่การกำหนดแผนการปรับปรุงโรงเรียน (School Improvement Plan : SIP) เป็นสำคัญ

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2541 : 32) กล่าวว่า ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มีหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. รัฐกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรให้จังหวัด และสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท
2. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
3. รัฐจะต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีระบบตรวจสอบและระบบประเมินคุณภาพการศึกษา
4. โรงเรียนจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตามมาตรฐานที่กำหนด และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (2544 : 66-67) กล่าวว่า การประกันคุณภาพหรือที่เรียกว่า Q.A. (Quality assurance) ซึ่งปัจจุบันก็กลายเป็นการใช้กันอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นทางด้านธุรกิจ อุตสาหกรรม การศึกษา จนกลายเป็นคำกลางและเกิดการเข้าใจผิดเช่น สถานศึกษาต้องสิ้นเปลืองงบประมาณเพื่อจัดทำระบบ ISO ซึ่งมีแนวความคิดว่าถ้ามีป้าย ISO อยู่หน้าสถานศึกษาแล้ว นี่คือการประกันคุณภาพการศึกษาดังนั้นเมื่อมาถึงจุดหนึ่งก็เห็นว่าการทำ Q.A. ในเรื่องการศึกษา น่าจะต้องมีระบบและวิธีการเฉพาะ ซึ่งการประกันคุณภาพนั้นมีหลักการสำคัญอยู่ 2 ประการคือ หลักการแรก ไม่ว่าจะใช้วิธีใด จะต้องใช้เพื่อการพัฒนาการศึกษา ไม่นำไปใช้เพื่อการลงโทษ เมื่อใดที่นำไปใช้ในการลงโทษแล้วเมื่อนั้นจะเกิดการต่อต้านเบี่ยงเบน และผลที่ได้จะไม่ได้รับ

ประโยชน์เท่าที่ควร ในการนำเอา Q.A. มาใช้นั้นเข้าใจว่ามีจุดมุ่งหมายของคำว่า development, improvement หรือ KIZEN ของประเทศญี่ปุ่นดังนั้นการพัฒนาจะเกิดขึ้นได้อย่างไรหากไม่ทำการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาไม่ใช่จะต้องจัดการศึกษาเพื่อ Q.A. เท่านั้น แต่การศึกษามีความหลากหลาย และไม่จำเป็นต้องไปว่า ความหลากหลายจะทำให้มีมาตรฐานคุณภาพไม่ได้ และการทำวิธีเดียวกันก็ไม่ได้หมายความว่านั่นคือวิธีที่ทำให้ได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษา หลักการที่สอง จะต้องสะท้อนให้เห็นคุณภาพการจัดการสถานศึกษาตามมาตรฐานได้จริง คำว่า “ได้จริง” ทุกคนใช้ประโยชน์ได้ เชื่อถือได้

สรุป หลักของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการตรวจสอบเพื่อพัฒนาการศึกษา ไม่ใช่เพื่อการลงโทษ จะต้องสะท้อนให้เห็นคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานได้จริง และกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาในการดำเนินการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในปีการศึกษา 2549 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 18 มาตรฐาน 85 ตัวบ่งชี้ และระดับการศึกษาปฐมวัย 18 มาตรฐาน 82 ตัวบ่งชี้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ มีการเตรียมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ต้นสังกัดทราบต่อไป โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. เร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดย
  - 1) กำหนดภารกิจของครูในโรงเรียน
  - 2) กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาครูในโรงเรียน
  - 3) กำหนดให้จัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการต่างๆ
  - 4) กำหนดให้จัดทำฐานข้อมูลในงานบริการทุกประเภท
  - 5) กำหนดให้มีการพัฒนาตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพภายใน
  - 6) กำหนดให้มีการประเมินตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพภายใน
2. โรงเรียนแต่งตั้งกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา
3. ให้มีการประเมินการทำงานของครูทุกคน

4. ให้มีความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาของครู ในโรงเรียน

5. พัฒนาระบบการวางแผนการจัดสรรงบประมาณในรูปของแผนงานให้ชัดเจน

6. ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลข่าวสาร และผลจากกิจกรรมการประกันคุณภาพ การศึกษา เผยแพร่ ผู้สังคมและชุมชน

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดภารกิจ กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยีในการพัฒนาครู และให้มีการพัฒนาและประเมินตัวชี้วัดในการประเมินภายใน

3. แนวทางพัฒนาและวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา นอกจากดูแลสถานศึกษาแล้ว ยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอีก ด้วย โดยแนวทางพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพของเขตพื้นที่ พอสรุปได้ดังนี้

1. สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เกิดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

2. ประกาศนโยบาย/ทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา

3. กำหนดมาตรการในการสนับสนุนและช่วยเหลือในการผลักดันในระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านงบประมาณและบุคลากร

4. กำกับ ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากภายนอก

5. ให้ขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา

6. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

7. นำผลการตรวจสอบและทบทวนไปใช้และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน

นอกจากนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ยังได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบ ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยการสำรวจสภาพการดำเนินงานบริหารและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างรอบด้านเพื่อสร้างข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) นำมาจัดทำสารสนเทศข้อมูลคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่และปรับปรุงพัฒนาสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และรายงานหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เขตพื้นที่ที่กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่พร้อมตัวบ่งชี้ที่เน้นบริบทของภาคภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง คือมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งศึกษาสภาพบริบท และความต้องการของท้องถิ่น

2.2 จัดทำร่างมาตรฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก สภาพบริบท และความต้องการของท้องถิ่น โดยการเพิ่มมาตรฐาน หรือตัวบ่งชี้

2.3 นำร่างมาตรฐานเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ

2.4 จัดพิมพ์ และเผยแพร่ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และนำไปเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษารอจ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน นำมาจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาส่งเสริม และช่วยเหลือสถานศึกษาที่ขาดความพร้อมในด้านต่างๆ ตั้งคณะทำงานเข้าไปช่วยพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาเหล่านั้น นอกจากการเข้าไปช่วยเหลือด้วยบุคลากรของเขตพื้นที่เอง อาจใช้วิธีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการเป็นกลุ่มโรงเรียนก็ได้

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีวิธีการ ดังนี้

4.1 ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชี้แจง ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

4.2 ประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

4.3 ประสานการทำงานในแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ให้มีการบูรณาการกิจกรรมที่มีเป้าหมายสอดคล้อง ใกล้เคียงกัน

4.4 จัดทำคู่มือการดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกคนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

4.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน

4.6 รายงานผลระหว่างการทำงาน และเมื่อสิ้นสุดการทำงาน

4.7 สรุปผลการดำเนินงาน รายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีวิธีการในการดำเนินงานดังนี้

5.1 ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยฯ และภารกิจของสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโครงการ กิจกรรม กระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการทางวิชาการ

5.2 มอบหมาย ชี้แจงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

5.3 กำหนดเป้าหมาย วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีการตรวจสอบและประเมินผล และเครื่องมือในการวัด และประเมินผล

5.4 จัดทำแผน และคู่มือ ในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา

5.5 คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนด

5.6 ประชุมชี้แจง สรุปผล และให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง แก้ไข แก่ผู้เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ทุกครั้ง

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา เขตพื้นที่ดำเนินการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบ จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหาแนวทางพัฒนาทำให้บรรลุตามเป้าหมายหรือดียิ่งขึ้น

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำข้อมูลสถานศึกษาเป็นรายโรง โดยเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นภาพการพัฒนา ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สรุปเป็นภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา รายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาในภาพรวมระดับประเทศต่อไป

8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในการทำให้คุณภาพของสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนั้น เขตพื้นที่ควรตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานของสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ ต้องทำให้บุคลากรทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คือรู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ หมั่นแสวงหา

ความรู้ อยู่เสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้กันตลอดเวลา ซึ่งผลผลิตขององค์กรแห่ง การเรียนรู้เห็นได้จาก 1) ผลสัมฤทธิ์ของงานสูงขึ้น 2) เกิดการพัฒนาคน 3) มีการพัฒนาความรู้ และ 4) องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 43-44)

สรุปแนวทางและวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 เป็นกระบวนการที่เขตพื้นที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้บรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนด โดยยึดแนวทางการดำเนินงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2549 ของกระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การ พัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพ การศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพ

4. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็น ส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การผุดงระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 51)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจึงไม่ใช่ภาระงานใหม่ของสถานศึกษา เพียงแต่นำภาระงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมที่สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการอยู่แล้ว และมุ่งเน้นไปที่คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรอันเป็นการสอดคล้องกับหลักการเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสามารถจัดลำดับภาระงานได้ ดังนี้

4.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4.1.1 ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูล (Data) หมายถึงข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ยอมรับกันว่าเป็นจริง ที่ใช้เป็นพื้นฐานการคำนวณ การวัดและการประเมินผล (A real or assumed thing used as a basis for calculations or measurement) หรือบางสิ่งบางอย่างที่รู้หรือสรุปและเป็นที่ยอมรับกันทั่วๆ ไป เป็นความจริงที่ได้มาจากการสรุปอย่างมีเหตุผล (Something know or assumed ; fact which conclusion can be inferred) ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่นำมาทำการประมวลผลเพื่อให้เป็นตัวแทนที่มีความหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 19) ได้ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งอาจแสดงเป็นตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ ข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นสิ่งที่เก็บรวบรวมมาโดยยังไม่ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์จัดกระทำจึงทำให้ส่วนมากไม่มีความหมายสมบูรณ์พอที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่างๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมายสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจหรือนำไปใช้ในเรื่องต่างๆได้ตามวัตถุประสงค์

ไพโรจน์ ชลาวัณย์ (อ้างถึงใน <http://lib.kru.ac.th/eBook/4000111/doc1-2.html> 1 Jun 2009) ให้ความหมายว่า ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริง (Facts) หรือปรากฏการณ์ธรรมชาติ (Phenomena) หรือ เหตุการณ์ (Events) ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่เป็นอยู่เองแล้วตามปกติและได้รับการตรวจพบและบันทึกหรือเก็บรวบรวมไว้ใช้ประโยชน์ หากข้อเท็จจริง หรือปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์เหล่านั้นไม่มีผู้ใดได้พบเห็นได้มีการบันทึกรวบรวมไว้ด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม ความเป็นข้อมูลก็ไม่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ทุกๆ เช้า มีนักศึกษาหรือนักเรียน เดินทางไปเรียน คนทั้งหลายไปทำงาน มีลมพัดแรงบ้าง เบาบ้าง อากาศร้อนบ้าง เย็นบ้าง เป็นปกติแต่หากมีใครบางคนทำการสังเกตแล้วบันทึกว่าโรงเรียนใดมีนักเรียนไปเรียนกี่คนในแต่ละวัน มีผู้โดยสารรถไปทำงานวันละกี่คน มีรถวิ่งกี่เที่ยว ลมพัดด้วยความเร็วเท่าใด เวลาใด อุณหภูมิแต่ละวันสูง ต่ำ เพียงใด สิ่งที่ตรวจพบและบันทึกไว้นี้เรียกว่าข้อมูล

สารสนเทศ (Information) คือ สภาพของข้อมูลที่ถูกนำเสนอหรือเปิดเผยเพื่อใช้ ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง สารสนเทศจึงเป็นข้อมูลที่ถูกจัดกระทำ (Manage) แล้ว และมักจะอยู่รูปของการบันทึกในวัสดุต่างๆ ด้วยรูปแบบและวิธีการต่างๆ มากมาย เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกัน และนำมาผสมผสานกันได้ ตัวอย่างเช่น เครื่องตรวจนับผู้เข้าใช้บริการของห้องสมุดแห่งหนึ่งบันทึก

จำนวน ผู้เข้ามาใช้บริการห้องสมุดทุกครั้งที่มีคนเข้าออก สถิติหรือจำนวนที่ถูกบันทึกไว้นั้นเรียกว่า ข้อมูล หรือข้อมูลดิบ (Raw data) เมื่อครบระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน หรือ 1 ปี มีผู้มาตรวจนับสถิติผู้เข้าใช้ห้องสมุดนี้แล้วนำไปเปิดเผยหรือรายงานต่อผู้บังคับบัญชา หรือเปิดเผยต่อสาธารณชน ว่าในรอบสัปดาห์ หรือรอบเดือน หรือรอบปี ที่ผ่านมามีผู้ใช้บริการห้องสมุดกี่คน ข้อมูลที่ถูกรวบรวม วิเคราะห์ แยกเป็นรอบสัปดาห์ หรือรอบเดือน หรือรอบปี แล้วถูกรายงานที่เรียกว่าข้อมูลจัดกระทำ (Managed data) หรือสารสนเทศ

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลก็คือ ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เก็บรวบรวมมาโดยยังไม่ผ่านการประมวลผล ส่วนสารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่างๆ แล้ว จึงสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

4.1.2 ความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการจัดทำแผนดังกล่าวต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ที่ตั้งของสถานศึกษา สภาพของผู้เรียน ฯลฯ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานตามหลักสูตร

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาที่มีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เรียกใช้ได้สะดวกและตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้นนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินการและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิด และสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินการต่างๆ ด้วย

4.1.3 การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา

ระบบสารสนเทศ (Information system) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลการประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่มีประโยชน์สูงสุด และการจัดเก็บอย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ และในการจัดทำระบบสารสนเทศนั้น กรมวิชาการ ได้กล่าวว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ด้วยกันที่ประกอบเป็นระบบสารสนเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูล เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ภายในสถานศึกษาและในบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เป็นปัจจัยนำเข้าของระบบสารสนเทศ

2) การจัดเก็บข้อมูล เป็นการรวบรวมและจัดเก็บรักษาข้อมูล และสารสนเทศที่มีอยู่หรือที่ได้มาอย่างมีระบบ สะดวกต่อการนำมาประมวลผล หรือนำมาใช้ประโยชน์ และสามารถแก้ไขปรับปรุง ให้เป็นปัจจุบันได้ง่าย

3) การประมวลผลหรือวิเคราะห์ เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูลจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้

4) สารสนเทศ เป็นข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้วเป็นผลผลิตของระบบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในสถานศึกษามีความสำคัญและเป็นประโยชน์มากสำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร ทำให้มีข้อมูลประกอบการพัฒนางาน สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารทั้งในระดับสูงและระดับรองลงมา มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจวางแผนดำเนินการต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาคุณภาพแต่ละระดับ กรมวิชาการ ได้เสนอแนวทางการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ โดยจำแนกเป็นระบบย่อยๆ ดังนี้

1) ระบบสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูล และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพรวมของสถานศึกษา สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความต้องการของชุมชน สภาพการบริหารจัดการตามโครงสร้างและภารกิจ เช่น ปฏิทินปฏิบัติงานของสถานศึกษา เป็นต้น

2) ระบบสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน เป็นระบบสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนทั้งหมด สารสนเทศส่วนนี้เกิดจากผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ผลงานของผู้เรียน เป็นต้น

3) ระบบสารสนเทศการบริหารวิชาการ เป็นการจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน บรรยากาศการเรียนการสอน เป็นต้น

4) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ สารสนเทศประเภทนี้ต้องมีการประมวลผลรวม มีการเปรียบเทียบข้อมูลอย่างถูกต้องและทันสมัย จึงจะมีความหมายต่อการจัดการ และการบริหารงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่นงานธุรการ งานบุคลากร งานพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น

5) ระบบสารสนเทศเพื่อการรายงาน สารสนเทศส่วนนี้เป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 4 ส่วน ที่กล่าวมาแล้วสรุปเป็นภาพรวมที่เข้าข่าย กะทัดรัด ระบุผลสำเร็จตามสภาพและผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น เพื่อรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

โดยสรุปการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือการจัดระบบบริหารภายในโรงเรียนโดยมีโครงสร้างและกำหนดภารกิจหน้าที่อย่างชัดเจน มีคณะทำงานจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

4.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ในทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษา (Educational standard) คือเครื่องชี้วัดคุณภาพที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและเป็นหนึ่งในกระบวนการประกันคุณภาพ (Quality assurance) ที่กำลังได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า แม้ปริมาณทรัพยากรที่รับผิดชอบจะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม แต่ระดับคุณภาพจะต้องยังคงเป็นมาตรฐานเดียวกันอยู่เสมอ (กระทรวงศึกษาธิการ 2541 : 1) โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนจะมีรูปแบบการพัฒนาคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน รูปแบบดังกล่าวจัดเป็นต้นแบบในการกำหนดมาตรฐานได้ ส่วนรูปแบบการพัฒนามาตรฐานที่นิยมใช้กันมากนั้น เซ็ง (Cheng) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนามาตรฐานไว้ 8 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบที่เน้นเป้าหมาย (Goal model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าถ้าโรงเรียนระบุเป้าหมายอย่างชัดเจนแล้ว โรงเรียนที่มีคุณภาพคือโรงเรียนที่สามารถทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. รูปแบบที่เน้นปัจจัย (Resources – input-model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าถ้าสามารถจัดปัจจัยที่หายากแต่มีคุณค่าตามความต้องการของโรงเรียนแล้ว จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพสูงขึ้น
3. รูปแบบที่เน้นกระบวนการ (Process model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าธรรมชาติและคุณภาพของกระบวนการในโรงเรียนเป็นองค์ประกอบหลักที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียน และระดับการบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนที่มีคุณภาพจึงต้องมีการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
4. รูปแบบที่เน้นความพึงพอใจ (Satisfaction model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน (Stakeholder) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน
5. รูปแบบที่เน้นชุมชน (Legitimacy model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพ ถ้าโรงเรียนสามารถดำรงอยู่กับชุมชน ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการแสวงหา

ทรัพยากร ดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรคภายในโรงเรียน ตลอดจนเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายจากภายนอก

6. รูปแบบที่สนใจการไม่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน (Ineffectiveness model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสามารถกระทำได้ง่ายและชัดเจน ในการวิเคราะห์และระบุถึงเกณฑ์ที่ว่าด้วยการไม่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน

7. รูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ (Organizational learning model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจและสังคม และปัญหาอุปสรรคที่มีอยู่เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพได้ ต่อเมื่อโรงเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการปรับปรุงโรงเรียนให้ตอบสนองต่อสภาพเศรษฐกิจสังคม

8. รูปแบบการบริหารคุณภาพแบบองค์รวม (Total quality management model) เป็นรูปแบบที่มีความเชื่อว่าการบริหารสภาพแวดล้อมและกระบวนการภายในโรงเรียนแบบองค์รวม เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เป็นกุญแจสำคัญต่อการประสานผลสำเร็จระยะยาว องค์ประกอบสำคัญในการบริหารคุณภาพแบบองค์รวมในโรงเรียน ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อผู้เกี่ยวข้อง การปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง การให้สมาชิกในโรงเรียนมีส่วนร่วม และการส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาความถนัด ความสนใจ ด้วยความเต็มใจ

รูปแบบทั้ง 8 ข้อ ข้างต้นนี้มีจุดเด่นและข้อจำกัดแตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละรูปแบบจึงมีความเหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นว่า รูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้และรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบองค์รวม มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีภารกิจหลากหลายในสภาพสังคมเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การสร้างและปรับปรุงมาตรฐานโรงเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอขั้นตอนการปฏิบัติไว้ดังนี้คือ

1. การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ในการที่จะกำหนดมาตรฐานหรือสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานนั้น จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและความต้องการจากหลายๆ ด้าน เช่น ปรัชญาการศึกษาของไทย เป้าหมายการพัฒนาการศึกษา ความต้องการของสังคม มาตรฐานการศึกษาของไทยและต่างประเทศ เป็นต้น

2. การกำหนดกรอบความคิดจากข้อมูลต่างๆที่รวบรวมไว้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานโรงเรียน

3. การยกร่างมาตรฐาน เป็นขั้นตอนที่คณะกรรมการจะร่วมกันประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะความต้องการเพื่อกำหนดองค์ประกอบและรายละเอียดของมาตรฐานให้ถูกต้องตามกรอบแนวคิดทฤษฎี และความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อจำกัดและความต้องการของตน

4. การทำประชาพิจารณ์ เป็นการนำผลที่เกิดขึ้นจากการประชุมปฏิบัติการไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

5. การทดลองใช้มาตรฐาน เป็นการนำร่างมาตรฐานโรงเรียนที่ผ่านการทำประชาพิจารณ์แล้วไปทดลองใช้ในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐานไปใช้ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ขณะที่ทดลองใช้ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานขั้นต่อไป

6. การตรวจสอบ ปรับปรุงมาตรฐาน เมื่อมาตรฐานผ่านการขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์ และทดลองใช้แล้ว โดยปกติจะตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้อง เชิงเนื้อหา เชิงทฤษฎี เชิงโครงสร้าง และความชัดเจนของภาษาที่ใช้เป็นต้น

7. การเสนอขอความเห็นชอบ จากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ต่อไป

8. การประกาศใช้และเผยแพร่ เมื่อมาตรฐานได้รับความเห็นชอบแล้วจะสามารถประกาศใช้และเผยแพร่ไปยังผู้เกี่ยวข้องได้

สรุปในการพัฒนามาตรฐานการศึกษานั้นโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดและจัดทำมาตรฐานการศึกษา ระดับโรงเรียน ซึ่งกำหนดโดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นมาตรฐานด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด โดยมีการประชุม ทำประชาพิจารณ์ ทดลองใช้ ตรวจสอบปรับปรุงมาตรฐาน ประกาศใช้และเผยแพร่สู่สาธารณชน

4.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งระบบ ทั้งห้องค์การ โดยทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของระบบการจัดการศึกษาดำเนินการร่วมกันเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และมีคุณลักษณะตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษายังเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นระบบเพื่อที่จะสร้างหรือปรับแต่งวิสัยทัศน์ จัดลำดับความสำคัญเชิงภารกิจ กำหนดรูปแบบและวิธีการจัดระบบ

องค์การ และการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะช่วยกันกำหนดทิศทางที่จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างถูกหลักวิชาการและการตัดสินใจที่อาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ จะนำไปสู่กระบวนการปฏิรูปสถานศึกษาซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษามีดังต่อไปนี้

1. การประเมินเพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างรอบด้าน
2. การปรับเป้าหมายและทิศทางของการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร
3. การพัฒนาหรือเลือกใช้รูปแบบวิธี หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองสภาพปัญหา และความจำเป็นสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
4. การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม
5. การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของครูผู้สอนและบุคลากร
6. ยุทธศาสตร์ และวิธีการทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
7. การพัฒนาระบบข้อมูลการประเมินมาตรฐาน
8. แผนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐาน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นนี้จะ กล่าวถึง การริเริ่มดำเนินการโดยระดับนโยบายคัดเลือก สรรหา แต่งตั้งบุคลากรที่มีประสบการณ์ สูงเป็นคณะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการเริ่มต้นกระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการจัดตั้งคณะจัดทำ แผน การทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การประสานความร่วมมือทางวิชาการ และการวางแผน การทำงานของคณะจัดทำแผน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา ขั้นนี้เป็นหัวใจ ของกระบวนการวางแผน สถานศึกษาจะได้รู้สภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นของ สถานศึกษาและลำดับของประเด็นการพัฒนา ขั้นนี้จะเกี่ยวข้องมากกับการเรียนและผลการเรียน ของผู้เรียน โปรแกรมการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สนับสนุน

การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการทำความเข้าใจวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การจัดทำภาพรวมของสถานศึกษาการสำรวจความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านการศึกษาของผู้เรียนและกำหนดประเด็นสำคัญการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและพิจารณาแนวทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญการพัฒนา ขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์สาเหตุและปัญหา หรือความต้องการตามประเด็นสำคัญการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาความต้องการอย่างถ่องแท้โดยใช้กระบวนการอภิปรายระดมพลังสมอง และตัดสินใจที่สำคัญร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการทบทวนประเด็นสำคัญการพัฒนา ตัดสินใจเลือกประเด็นที่จะดำเนินการ เขียนเป้าหมายการพัฒนา เขียนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี ขั้นนี้เป็นการวางเค้าโครงแผนปฏิบัติการรายปี และสร้างให้เกิดความผูกพันในภาระหน้าที่ของบุคลากรของสถานศึกษาให้รับทราบสภาพปัญหาเป้าหมายการพัฒนา ตลอดจนร่วมพิจารณาแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาได้อย่างครอบคลุมรอบคอบยิ่งขึ้น และยอมรับที่จะนำไปปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี และการตรวจสอบเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนากับแผนปฏิบัติการรายปี

ขั้นตอนที่ 5 การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นนี้เป็นการลงมือเขียนแผน ทั้งนี้ควรนัดหมายเวลาล่วงหน้าเพื่อคณะจัดทำแผนสามารถร่วมเขียนแผนได้อย่างเต็มที่ แผนพัฒนาคุณภาพควรจะสะท้อนสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ แหล่งงบประมาณ การวางแผนเปลี่ยนแปลงตั้งอยู่บนพื้นฐานงานวิจัย การประเมินผลบนพื้นฐานข้อมูล การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการประสานความร่วมมือระหว่างกิจกรรมต่างๆ

ขั้นตอนที่ 6 การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนนี้กล่าวถึงความสำคัญของการยอมรับและพันธะผูกพันต่อแผนพัฒนาคุณภาพอันก่อให้เกิดการนำแผนไปปฏิบัติทั่วทั้งสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างการยอมรับแผน มอบหมายการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ และความเข้าใจส่วนต่างๆ ของแผน (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 25-66)

การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีส่วนประกอบและรูปแบบการนำเสนอแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา ความซับซ้อนของภาระงาน และศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตามกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอ

ส่วนประกอบสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ คือ 1) เจตนารมณ์ของสถานศึกษา 2) ภาพรวมของสถานศึกษา 3) เป้าหมายการพัฒนา และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4) แผน ปฏิบัติการรายปี 5) การระดมทรัพยากร แหล่งสนับสนุน งบประมาณ และสรุปงบประมาณ

โดยสรุป ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยคัดเลือก สรรหา แต่งตั้งบุคลากรที่มีประสบการณ์สูงเป็นคณะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและพิจารณาแนวทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญการพัฒนา มีการกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี และมีการเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ

4.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัตินั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางในการนำแผนสู่การปฏิบัติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงการนำแผนสู่การปฏิบัติงานว่า แผนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จต้องเป็นแผนที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนมีความชัดเจนในแผน ยอมรับและเห็นพ้องในปัญหาและเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา ซึ่งจะเกิดได้ก็โดยให้ทุกคนได้ร่วมในกิจกรรมการจัดเตรียมและการวางแผนอย่างเต็มที่ การแบ่งงานออกเป็นส่วนๆ พร้อมกำหนดกลุ่มและหัวหน้ากลุ่มผู้รับผิดชอบ โดยผู้มีอำนาจเหนือให้การสนับสนุน ช่วยเหลืออย่างจริงจังนับเป็นตัวแปรสำคัญของการนำแผนไปสู่ความสำเร็จ ข้อสำคัญบุคลากรควรมีคู่มือเพื่อใช้ควบคู่กับแผน ซึ่งควรจัดทำเป็น 3 ระดับ คือ คู่มือคุณภาพ (Quality manual) ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้บริหาร มีสาระสำคัญเกี่ยวกับปรัชญา นโยบายโครงสร้างองค์การ และวิธีปฏิบัติทางคุณภาพโดยทั่วไป คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน (procedure manual) ใช้เป็นคู่มือสำหรับหัวหน้ากลุ่ม/ผู้จัดการ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการกระทำ ขอบข่ายความรับผิดชอบและวิธีการดำเนินการ และคู่มือการปฏิบัติงาน (work instruction) ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงาน มีสาระสำคัญเกี่ยวกับลักษณะงาน กระบวนการปฏิบัติ การตรวจสอบ คู่มือทั้ง 3 ระดับนั้นนอกจากเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการตรวจสอบ โดยเฉพาะการตรวจสอบภายในหรือการประเมินตนเอง

เช่นเดียวกันกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กล่าวถึงการนำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติว่าจะต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

4.4.1 การสร้างการยอมรับ แผนสถานศึกษาควรสร้างการยอมรับ และผูกพันต่อแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยควรนำแผนฉบับร่างสุดท้ายให้บุคลากรของ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เขตพื้นที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สามารถช่วยในการดำเนินงานของ สถานศึกษาได้ร่วมให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นว่ายังมีส่วนประกอบใดที่ควรที่จะเพิ่มเติมเพื่อให้ การวางแผนเป็นไปด้วยความรอบคอบ รอบรู้ และรอบด้านอย่างแท้จริง และจะทำให้เกิดความ ร่วมมือและความผูกพันกัน ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนต่อผลสำเร็จของผู้เรียน และร่วม ดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4.4.2 การมอบหมายการปฏิบัติอย่างเป็นทางการ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาได้ระบุการมอบหมายความรับผิดชอบให้กับหน่วยงาน/บุคคลแล้ว เพราะฉะนั้น ควรมีการส่งมอบแผนให้กับหัวหน้ากลุ่มวิชา หัวหน้าระดับชั้น ตามสายการบังคับบัญชา ตลอดจน ทีมงานอย่างเป็นทางการด้วย เพื่อผู้ปฏิบัติจะได้ทราบหน้าที่และขอบข่ายงานที่ต้องทำ

4.4.3 การทำความเข้าใจส่วนต่างๆ ของแผน ซึ่งมีสิ่งที่คุณปฏิบัติควรทำความเข้าใจ ได้แก่ เจตนารมณ์ของสถานศึกษา เป้าหมายการพัฒนายุทธศาสตร์ เทคนิควิธีการใหม่ที่กำหนดไว้ ในแผนปฏิบัติการประจำปี และการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุผลสำเร็จตามแผน

โดยสรุป การพัฒนาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สามารถ ดำเนินได้อย่างเข้าใจตรงกัน มีแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดแนวทาง ในการนำแผนสู่การปฏิบัติโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ ยอมรับปัญหาและเป้าหมายที่ต้องการ พัฒนา มีการดำเนินงานตามกิจกรรม โครงการที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการกำกับติดตามนิเทศ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง

4.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนรวมถึงการดูแลส่งเสริมให้จัดการศึกษาพัฒนาคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนดจนทำให้ สังคมเชื่อมั่นในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามแผนตรวจสอบและทบทวนเพื่อปรับปรุงพัฒนาและ

จัดทำรายงานประจำปี โดยการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคลากรในสถานศึกษาชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการให้ความหมายของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพไว้ว่าเป็นการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาการทบทวนเป็นการนำข้อมูลจากการดำเนินงานและผลจากการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาพิจารณาเปรียบเทียบว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดและหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ ประเมินตนเองอย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนา สถานศึกษา

แนวดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญ 2 กิจกรรม คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาและการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษานั้นต้องให้บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายรวมทั้งผู้บริหารและครูร่วมในกระบวนการ โดยเน้นการเป็นผู้นำ การให้โอกาส ทุกคนเข้าร่วมการทำงาน ทักษะในการจัดการกำหนดเป้าหมายสร้างทีมงานกำหนดงาน และมีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคนในสถานศึกษาและชุมชน

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษานั้นเป็นการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อนำผลการตรวจสอบไปวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนการจัดทำภาพรวมของเขตพื้นที่สถานศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้นเป็นกระบวนการประเมินภายในของสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประเมินภายในนี้ต้องเริ่มต้นจากครูและบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาต้องประเมินตนเองตามแผนปฏิบัติงานของตนเองโดยการบันทึกภาพความสำเร็จของงานปัญหาและการแก้ไขไว้เป็น

ระยะๆแต่ละหมวดวิชาหรือกลุ่ม ฝ่าย เป็นระยะๆ เช่นเดียวกัน โดยกำหนดภาพความสำเร็จที่ต้องการไว้ให้ชัดเจน ประเมินจากผลการประเมินของทุกคนบันทึกไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำไปสู่การประเมินคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษาและคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพควรได้ประเมินภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาเป็นระยะๆเช่นกัน โดยใช้ผลการประเมินจากหมวด/กลุ่ม/ฝ่าย และการสัมภาษณ์พิจารณาผลงานที่มีหลักฐานร่องรอยปรากฏจากการปฏิบัติงานของทุกคน ทุกหมวด/กลุ่ม/ฝ่าย สรุปเป็นภาพรวมของคุณภาพการศึกษา ซึ่งควรทำเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเพื่อนำไปสู่การตรวจสอบและทบทวนจากเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 3 ปี และเพื่อรองรับการประเมินจากภายนอกต่อไป

สรุปการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษานั้นโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการตรวจสอบทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายมีการวิเคราะห์สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี โดยการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคลากรในโรงเรียนชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

4.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการวัดและประเมินผลการศึกษาสู่ระดับสถานศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนทั้งในระดับการเรียนการสอนการตัดสินได้ - ตก และการอนุมัติการสำเร็จการศึกษาเป็นอำนาจของสถานศึกษาถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทั่วประเทศจะใช้หลักสูตรเดียวกันของกระทรวงศึกษาธิการแต่ความหลากหลายในทางปฏิบัติในเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผลได้เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งในสถานศึกษาต่างๆภายในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาคเพื่อเป็นการควบคุมและรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่างๆทั่วประเทศให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินมาตรการต่างๆเช่นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโดยการให้ความรู้ทางวิชาการด้านการวัดและประเมินผล และนอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่อยู่ในระดับตัวประโยค คือ ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการประเมินระดับชาติในวิชาหลักหรือความสามารถสำคัญตามจุดหมายและคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรโดยทำการประเมินในทุกปี ผลการประเมินที่ได้นอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ

การศึกษาของประเทศภาพรวมแล้วยังใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายระดับชาติและใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับภูมิภาค เขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National test) ตามรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการในปัจจุบันมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทั่วไปของผู้เรียนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบทดสอบที่พัฒนาเป็นแบบวัดมาตรฐาน (Standardized test) เป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินโดยจะสอบวัดสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญหรือจำเป็น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการประเมินผล เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลชี้้นำการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับกระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด และโรงเรียน ตลอดจนจนถึงตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. การประเมินความถนัดทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Scholastic aptitude test : SAT) เพื่อประเมินคุณภาพทางการศึกษาด้านความถนัดทางการเรียน กับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่าทุกคนในสถานศึกษาที่อยู่ในระบบทุกสังกัดทั่วประเทศ การประเมินความถนัดทางการเรียนเป็นการประเมินที่จะวัดความสามารถของผู้เรียนที่ไม่ใช่การวัดความรู้ด้านเนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการวัดสิ่งที่อยู่ในตัวผู้เรียนอันเป็นผลที่เกิดจากการสะสมระยะยาวของกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามหลักสูตรทั้งในและนอกห้องเรียน และเป็นความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองสิ่งเคราะห์มาเป็นเวลายาวนานหลายปี เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถของคนที่ได้รับการพัฒนาแล้ว เป็นตัวพยากรณ์ที่ใช้ศึกษาความสำเร็จทางการศึกษาในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้กรมวิชาการในฐานะกรมการ และเลขาธิการ การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินทั้งในและนอก กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการดำเนินงานระดับจังหวัดหรือเขตพื้นที่การศึกษาในส่วนภูมิภาค และคณะกรรมการดำเนินงานในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) ประสานงานและร่วมมือในการจัดการดำเนินการประเมินเป็นไปอย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ค้นคว้าหาแนวทางกำหนดรูปแบบ และขอบเขตของการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติทั้งในต่างประเทศ และบริบทของการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2544 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการประเมินคุณภาพระดับชาติ
2. จัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เพื่อสรุป เป็นนโยบายการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ
3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักวิชาเพื่อให้เป็นเครื่องมือที่มี มาตรฐาน และจัดพิมพ์พร้อมเอกสารการประเมิน
4. จัดประชุมชี้แจงคณะกรรมการดำเนินงานระดับจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษาและ ส่วนกลาง เพื่อมอบนโยบายและแนวทางการประเมินให้การประเมินมีคุณภาพและมาตรฐาน เดียวกันทั่วประเทศ
5. ส่งเครื่องมือวัดและเอกสารประกอบการประเมินให้กับจังหวัดและส่วนกลาง เพื่อ ดำเนินการ ประเมินในวันที่กำหนดพร้อมกันทั่วประเทศ
6. กำกับติดตามการประเมินเพื่อรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการประเมินต่อไป
7. รวบรวมกระดาษคำตอบดำเนินการตรวจสอบข้อสอบแบบเขียนตอบประมวลผลข้อมูล เพื่อรายงานผลการประเมิน
8. รายงานผลการประเมินรายบุคคลสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดและภาพรวม ระดับประเทศ

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติเป็นเรื่องที่ดำเนินการในบริบทของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเริ่มได้ในปีการศึกษา 2548 แต่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ผู้เรียนใน หลักสูตรปัจจุบันได้รับการประเมินด้วย กรมวิชาการจึงได้เริ่มการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติตั้งแต่ปี 2543 ในลักษณะของการนำร่องหรือทดลองระบบ โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ และวิชาที่สอบไปตามความเหมาะสม และความจำเป็นในแต่ละปี อย่างเช่นในปีการศึกษา 2543 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นมีการประเมินด้านความถนัดทางการเรียน (SAT) มัธยมศึกษาปีที่ 6 เพียงชั้นเดียว แต่ในปีการศึกษาต่อมาได้มีการขยายขอบเขตการประเมิน โดยประเมินนักเรียนใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประเมินวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ประเมินวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ประเมินด้านความถนัดทางการเรียน (SAT) และในปีการศึกษา 2546 ได้เพิ่มเติมวิชาที่ประเมิน คือ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา

สรุปในการพัฒนาการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนจะต้องดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลสัมฤทธิ์ในทุกช่วงชั้น ทุกกลุ่มสาระโดยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และมีการแจ้งผลการประเมินรวมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ซึ่งกล่าวว่า “การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกโดยรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จะต้องระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันพร้อมหลักฐานข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด”

รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาจะแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละปีว่าบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

1. เพื่อแสดงภาระการรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดของสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อสิ้นปีการศึกษา
2. เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป
3. เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงทบวงศึกษาธิการ รายงานคุณภาพการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : 3-6)

1. กำหนดเป้าหมายผู้รับรายงานให้เป็นไปตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้ววางแผนการจัดทำรายงานและกำหนดรูปแบบการรายงาน

2. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งควรประกอบด้วยผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือผู้ทำหน้าที่วิชาการของสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3. รวบรวม วิเคราะห์ แปลผล และนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี

4. เขียนรายงานและจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

5. นำเสนอคณะผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. เผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

7. ติดตามและรับข้อมูลย้อนกลับ จากกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นความพึงพอใจและข้อเสนอที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อนำผลไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

นอกจากนี้กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดแนวการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีว่าจะต้องสะท้อนคุณภาพการจัดการของสถานศึกษาอันเป็นผลมาจากการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติงานในรอบปีการศึกษา โดยมีผลลัพธ์ที่สร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้อง 2 ประการ ประการแรก คือคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ประการที่สอง คือ ศักยภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีแนวทางการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษารายงานประจำปีดังนี้

1. บรรยายสรุปสภาพและผลการดำเนินงานที่สถานศึกษาปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จ ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี

2. นำเสนอข้อมูลและผลการดำเนินงานที่ปรากฏจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3 สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเปรียบเทียบกับระดับคุณภาพการดำเนินงานที่ต้องการ

สรุป รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจึงเป็นการรายงานผลจากการประเมินภายในของสถานศึกษาที่ได้พัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วมและดำเนินงานมาตลอดปีการศึกษา จัดทำเป็นรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาทั้งในด้านความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และความต้องการความร่วมมือในการแก้ไขหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.8 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

งานพัฒนาคุณภาพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง สถานศึกษาควรได้มีการศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีที่จะสนับสนุนให้ระบบการประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และสร้างความรู้สึกรักของ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มุ่งมั่นพัฒนาสู่คุณภาพที่สูงขึ้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จัดระบบให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วางแผนจนถึงประเมินตนเองปรับปรุงพัฒนางานของตนตามทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสอดคล้องกับหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู บุคลากร ของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

ดังนั้นการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ จึงเป็นกลไกส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจและรักษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมโครงการที่ประสบผลสำเร็จและที่เป็นอุปสรรคให้มีคุณภาพ โดยนำเทคนิคและวิธีการใหม่ที่หลากหลายมาใช้ในการดำเนินงาน

สรุป จากการศึกษานโยบายของนักวิชาการด้านการศึกษาสรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จัดระบบให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ซึ่งกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนจนถึงประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนางานของตนในทิศทางเดียวกันเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับหลักสูตร เป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

5. สถานภาพของตัวแปรอิสระ

ครูกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน เป็นข้าราชการครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 400 คน และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคา จำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดของโรงเรียน ดังนี้

5.1 ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน

จำนวนโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับชั้น

5.1.1. ระดับประถมศึกษา	จำนวน 29,689	โรงเรียน
5.1.2. ระดับมัธยมศึกษา	จำนวน 2,589	โรงเรียน
5.1.3. การศึกษาพิเศษ	จำนวน 43	โรงเรียน
5.1.4. การศึกษาสงเคราะห์	จำนวน 43	โรงเรียน
รวมทั้งสิ้น		32,364 โรงเรียน

(อ้างถึงใน http://doc.obec.go.th/doc/web_doc48/school48.htm)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต1 จัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. ระดับประถมศึกษา คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 194 โรงเรียน
2. ระดับมัธยมศึกษา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) จำนวน 27 โรงเรียน

5.2 ที่ตั้งของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 ประกอบด้วย 6 อำเภอมีโรงเรียนในสังกัด 194 โรงเรียน ได้แก่

5.2.1. อำเภอเมืองราชบุรี จำนวน 54 โรงเรียน

5.2.2. อำเภอวัดเพลง จำนวน 7 โรงเรียน มีระยะทางห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 13 กิโลเมตร

5.2.3. อำเภอปากท่อ จำนวน 52 โรงเรียน มีระยะทางห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 40 กิโลเมตร

5.2.4. อำเภอจอมบึง จำนวน 41 โรงเรียน มีระยะทางห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 30 กิโลเมตร

5.2.5. อำเภอสวนผึ้ง จำนวน 22 โรงเรียน มีระยะทางห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 60 กิโลเมตร

5.2.6. อำเภอบ้านคา จำนวน 18 โรงเรียน มีระยะทางห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 61 กิโลเมตร

ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษานั้น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่างๆ นั้น ทุกโรงเรียนมีการดำเนินการในเรื่องของการประกันคุณภาพเหมือนกันซึ่งตรวจสอบได้จากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 : เอกสารอัดสำเนา) ที่ต้องจัดทำทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ ชื่นตา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดยโสธร มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดยโสธร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกัน

5.3 ขนาดของโรงเรียน กรมวิชาการ (อ้างถึงในช่อทิพย์ อินแสน 2547:72) ได้แบ่งขนาดของโรงเรียนไว้เป็น 3 ขนาด ได้แก่

5.3.1. โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.3.2. โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง 121-300 คน

5.3.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 194 โรงเรียน ได้แก่

- โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 80 โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 84 โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 30 โรงเรียน

ในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ขนาดของโรงเรียนจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาการดำเนินงานต่างกันเนื่องจากถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จะมีครูผู้สอนและบุคลากรจำนวนมาก และมีความซับซ้อนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก จึงต้องอาศัยการใช้ระบบภาวะผู้นำของผู้บริหารในระดับสูงในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา มีระบบการจัดการที่ดี มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและสามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกิจ สิริสุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (เล็ก กลาง ใหญ่) พบว่า มีการใช้สารสนเทศในการบริหาร แตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีการใช้สารสนเทศในการบริหาร มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ด้านการวางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากร
 ในโรงเรียนปฏิบัติงานตามธรรมนูญโรงเรียน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานการควบคุมคุณภาพ
 การศึกษามีอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่สำคัญ คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และข้อเสนอ
 ที่ควรพิจารณาในการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานภายในโรงเรียนควร
 ดำเนินตามที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน 2) การกำกับติดตามควรมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง และ
 3) การพัฒนาครูผู้สอนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

ดารณี รัตนพาดิ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
 การศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชลบุรีผลการวิจัยพบว่า
 1) ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ใน
 ระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและอายุการทำงาน ของครู 2) ขนาดของ
 โรงเรียนและอายุการทำงานมีปฏิสัมพันธ์หรือร่วมกันส่งผลต่อ ปัญหาการดำเนินงานการประกัน
 คุณภาพการศึกษาของครู โดยรวมและด้านการวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้าน
 การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ด้านการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
 ของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและการปรับปรุง คุณภาพของสถานศึกษา ส่วนขนาดของ
 โรงเรียนและอายุการทำงานของครูไม่ร่วมกันส่งผล ต่อปัญหาการดำเนินงานการประกัน

พนัส เจริญวงศ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ
 กับการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
 ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต
 การศึกษา 12 โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
 สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ระหว่างความเห็นของข้าราชการครูที่มีอายุราชการต่างกัน
 ระหว่างข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน และระหว่างข้าราชการครูซึ่งมี
 สถานภาพต่างกัน แตกต่างกัน 3) การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
 สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ระหว่างความเห็นของข้าราชการครูที่มีอายุ
 ราชการต่างกัน ระหว่างข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน และระหว่างข้าราชการ
 ครูซึ่งมีสถานภาพต่างกัน แตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ กับ
 การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มี
 ความสัมพันธ์กัน

ประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA และร่วมคิดร่วมทำในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษา ส่วนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ความสำคัญข้อมูล นักเรียนมากที่สุด สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร สถานศึกษาใช้วิธีการนิเทศภายใน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้านผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า อยู่ในขั้นพอใจถึงน่าพึงพอใจ โดยมีระดับผลการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 61-70 ด้านปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบปัญหาและอุปสรรคหลักๆ 3 ประการ คือ ด้านบุคลากร การขาดแคลนงบประมาณและขาดเครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายผู้บริหารบ่อยครั้งและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะดีพอในการปฏิบัติงานด้านแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า 1) ด้านบุคลากรควรจัด ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 2) ควรจัดสรรงบประมาณให้ตามความต้องการของโรงเรียนอย่าง เพียงพอเพื่อจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ 3) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาควรจัดเก็บ ข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์สามารถเรียกใช้งานได้ตลอดเวลา

วัฒน์ ไปร้งนุช (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีสุนทร จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษา พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 30 - 45 ปี และวุฒิ การศึกษาระดับประถมศึกษา 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับบทบาทที่เป็นจริง และ ที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา อยู่ ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารโรงเรียน ตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และกลุ่มบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 3.1) เพศหญิงมีบทบาทที่เป็นจริง และที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียน มากกว่าเพศชาย 3.2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่มีพื้นฐานการศึกษามีบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารโรงเรียนมากกว่าที่มีวุฒิระดับอุดมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา ส่วนที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีบทบาทที่ คาดหวังสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา และไม่มีพื้นฐานการศึกษา

3.3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 30-45 ปี มีบทบาท ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนมากกว่าอายุ 45 ปี และต่ำกว่า 30 ปี 3.4) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนมากกว่าผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และกลุ่มบุคคล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 4.1) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียน ด้านการประกันโอกาสทางการศึกษา ด้านการประกันประสิทธิภาพการศึกษา และด้านการประกันความปลอดภัย มากกว่าเพศชาย แต่ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา เพศชายมีมากกว่าเพศหญิง 4.2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่มีพื้นฐานการศึกษา มีบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา มากกว่าที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา 4.3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 30-45 ปี มีค่าเฉลี่ยของบทบาท ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา มากกว่าที่มีอายุมากกว่า 45 ปี และอายุต่ำกว่า 30 ปี 4.4) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา มากกว่าผู้แทนครู ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมเกียรติ พลະจิตต์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี

สมชาติ แก้วขาว (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม

สามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ทั้ง 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนควบคุมคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและขั้นการประเมิน และรับรองคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่บุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพไม่แตกต่างกัน

สมชาย ใจเที่ยง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย 8 ขั้นตอน คือ 1) การจัดระบบการบริหารและสาระสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

สมมนา สุวรรณนที (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติและปัญหาด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง กรมอาชีวศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การตรวจสอบประเมินผล และ 4) การนำผลการประเมินไปปรับปรุง ปัญหาจากการปฏิบัติด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง กรมอาชีวศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน พิจารณาตามตัวแปรที่ศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 4 ด้าน อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กฤษณา กุระมะสุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมการประกันคุณภาพทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การตรวจสอบประเมินผล และ 4) การนำผลการประเมินไปปรับปรุงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การตรวจสอบสถานศึกษา การจัดสรรมนุษยสถานศึกษาและการประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก ในขณะที่การพัฒนามาตรฐานด้านข้อมูลสารสนเทศและด้านการรายงานอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก กลางและใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ยกเว้นการนำแผนไปปฏิบัติระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน

ชัยณรงค์ อินทร์อำนวย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อจำแนกตามวัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming 's cycle) พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดและสถานที่ตั้งต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อจำแนกตามวัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming 's cycle) ของแต่ละมาตรฐาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมาตรฐานที่ 13 มาตรฐานที่ 14 จึงดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่าในมาตรฐานที่ 13 มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในด้านการวางแผน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนในด้านการปฏิบัติมีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง นอกนั้นไม่มีความแตกต่างและในมาตรฐานที่ 14 มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในด้านการวางแผนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกนั้นไม่มีความแตกต่าง ส่วนในด้านการปฏิบัติมีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน

ประกิต สิริสุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐมในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (เล็ก กลาง ใหญ่) พบว่า มีการใช้สารสนเทศในการบริหารแตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีการใช้สารสนเทศในการบริหาร มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

3. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำสารสนเทศ ขบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์

เสีี่ยม เป้าเลี้ยง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสูงสุด ส่วนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรและสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านการได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านการได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน และได้รับการฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิชาติ เตียวิเศษ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนที่เป็นแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบ่า 1) การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในและการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การประกันคุณภาพภายในด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนกับด้านกิจกรรมนักเรียน ส่งผลต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวม

ศิริยศ เหลี่ยมสิงขร(2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการทำงานแบบทีม

การศึกษาดูงาน และการประชุมปฏิบัติการ ส่งผลให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจใน เทคนิคแนวทางการทำงาน ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร เป็นการสร้างความพร้อมการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

อรพิน ภิญญโณภาวศุทธิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการเตรียมการประกัน คุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกัน คุณภาพภายใน 2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน

อุดม อรุณราช (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสงครามทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมผู้นำด้านผู้สอน และบทบาทผู้นำใน การเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ชนม์ชกรณ วรอินทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ มิติคุณลักษณะหรือเกณฑ์การประเมิน มิติลักษณะ/วิธีการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และมิติการประเมิน ซึ่งแต่ละมิติมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์กัน โดยมียุทธวิธีดำเนินการ คือ 1) การฝึกอบรม 2) การให้คำปรึกษา และ 3) การอำนวยความสะดวกผลการประเมินรูปแบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โครงสร้างขององค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย

ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดผลการประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการนำไปทดลองใช้ พบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้อย่างดี มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมาก

ชุมพร กรุณา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนทรัพย์อุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนทรัพย์อุดมวิทยา ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนทรัพย์อุดมวิทยา จำแนกตามอายุราชการและระดับการศึกษา มีการดำเนินงานแตกต่างกัน

ศิริ ถีอาสนา (2549 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการกรณีศึกษา พบว่าองค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมควรแก่การพัฒนาปรับปรุง ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 15 ตัวชี้วัด ทำการพัฒนาตัวชี้วัดแต่ละตัวด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวางแผน ปฏิบัติการตามแผนและสังเกตเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการสะท้อนผลการปฏิบัติ และประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารคุณภาพของ Balanced Scorecard, Total Quality Management, Result Based Management และ Benchmarking มาใช้ในขั้นตอนของการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานและให้ข้อเสนอแนะ ในการวางแผนเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยนำเข้าสู่กระบวนการของการจัดทำแผนพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และขอให้มีการวางแผนภายใต้กรอบของ Balanced Scorecard : BSC เพราะจะสามารถมองได้ครอบคลุมในประเด็นสำคัญขององค์กร และมีความชัดเจนในเรื่องของการวัดและประเมินผล การสร้างความรับผิดชอบของบุคลากร และบุคลากรก็จะเคยชินกับการวัดและประเมิน ไม่กลัวการประเมิน ในที่สุดเชื่อว่าการประเมิน-การประกันจะกลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียนสืบไป หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำหนดนโยบายที่มีอำนาจทางการบริหารต่อทางโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ควรสร้างเครือข่ายการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยอาจใช้หลักและกระบวนการของ Benchmarking หรือ นวัตกรรมอื่นได้ ตามความเหมาะสม

อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ (2550 : บทคัดย่อ). การพัฒนาแบบประเมินสถานศึกษาตามแนว การประกันคุณภาพการศึกษาระบบมัลติคอม บัลดริจ สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน. ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. แบบประเมินสถานศึกษาตามแนวการประกันคุณภาพการศึกษาระบบมัลติคอม บัลดริจ สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 7 ด้านซึ่งมี องค์ประกอบย่อย 19 ด้าน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผลงานหลักออกเป็น 19 ด้าน และสร้างตัวชี้วัด การดำเนินงานหลักตามผลงานหลักได้ 33 ตัวชี้วัด แบ่งเป็นตัวชี้วัดย่อยได้ 101 ด้าน ลักษณะแบบ ประเมินมีข้อคำถามทั้งหมด 101 ข้อ

2. ระบบประเมินมี 2 มิติ คือ มิติกระบวนการใช้การประเมินตามหลักการ Approach Deployment Learning and Integration – A-D-L-I และมิติผลลัพธ์ ใช้การประเมินตามหลักการ ประเมินผลลัพธ์

3. แบบประเมินสถานศึกษา มีการแปลผลและให้คะแนน 6 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปล ผลตามค่าของคะแนน (Point Values) ของระบบคะแนน (Scoring System) ตามเกณฑ์คุณภาพ การศึกษา เพื่การดำเนินงานที่เป็นเลิศ ปี 2005

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ปีเตอร์ (เสาวลักษณ์ ไพศาลสมบัติ.2552:43 ; อ้างอิงจาก Peter. 1993 : 43) ได้นำเสนอ แนวคิดและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย โดยในขั้นแรกกล่าวถึง ความจำเป็นของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันและ อนาคต ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพมีความสำคัญต่อการศึกษาอย่างยิ่ง จากนั้นได้กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มี การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชัดเจน ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีการตัดสินใจ โดยใช้ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพกำหนดระบบและวิธีการควบคุมคุณภาพ ทั้งในส่วน ของกระบวนการและผลลัพธ์และมุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นเสมือนองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีการ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีการวางแผนจัดการดำเนินงานคุณภาพเชิงรุกและได้มีการสรุป การประกันคุณภาพการศึกษาว่าไม่สามารถรับประกันคุณภาพของผู้เรียนได้ แต่กระบวนการ ประกันคุณภาพการศึกษาศาสามารถใช้เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีการพัฒนา คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา และเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในการส่งเสริมสนับสนุน ดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด การประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและประเมินทั้งโดยภายในและภายนอกเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ควรจะมีการเพิ่มหรือขยายการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพออกไปให้กว้างขวาง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานต่างๆ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (population) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 2,674 คน

กลุ่มตัวอย่าง (sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชนบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคา สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นกลุ่มโรงเรียนทุกอำเภอตามสัดส่วนระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดโรงเรียน สุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้สูตรของ Taro Yaman'e เพื่อกำหนดขนาดกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้าราชการครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 จำนวน 55 คน (จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คนใน 6 อำเภอ) เพื่อตอบแบบคำถามปลายเปิด ดังนี้

ระดับชั้นที่สอน 2 ระดับๆ ละ 5 คน รวม 10 คน

ที่ตั้งของโรงเรียน 6 อำเภอ ๆ ละ 5 คน รวม 30 คน

ขนาดของโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 5 คน รวม 15 คน

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนแต่ละอำเภอ จำแนกตามขนาด			รวม (โรงเรียน)	จำนวนครู ทั้งหมด	ขนาดโรงเรียน/ กลุ่มตัวอย่างครู			รวม (คน)
	เล็ก	กลาง	ใหญ่			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
เมือง	20	24	10	54	1,134	40	50	80	170
ปากท่อ	26	22	4	52	486	20	20	30	70
สวนผึ้ง	7	10	5	22	282	12	12	20	44
วัดเพลง	2	5	-	7	100	6	10	-	16
จอมบึง	16	16	9	41	487	16	16	40	72
บ้านคา	9	7	2	18	185	9	9	10	28
รวม	80	84	30	194	2,674	103	117	180	400

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยพัฒนาจากแบบประเมินโรงเรียนต้นแบบ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 แล้วนำมาปรับปรุงตามแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายใน 55 คน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
2. ศึกษาความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า
3. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ ตัวแปรและขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า
4. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
5. ร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาแบบประเมินโรงเรียนต้นแบบ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 และพัฒนาปรับปรุงตามแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
6. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ร่างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และตรวจสอบการใช้ภาษาของแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุง
7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยง (Validity)

ตรวจสอบเป็นรายข้อและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และตัวแปรในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้คำแนะนำตรวจสอบความถูกต้องใช้ได้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมในเนื้อหา โดยวิธี IOC (Index of Item Objective Congruence) 5 ท่าน ดังนี้

1. นายธนกันต์ บุรณะกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
2. นายเอื้อกวิน สืบเสาะ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
3. นายสุริยะ ชมศรีเมฆ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
4. นางทิพย์รัตน์ ไชยลังกาศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
5. นางช่อทิพย์ อินแสน ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ถูกต้องใช้ได้แล้วนำไปทดลอง (Tryout) กับครูโรงเรียนวัดปรักแรต จำนวน 30 คนเพื่อหาความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือ แล้วนำผลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตและทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขอความร่วมมือให้ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตอบแบบสอบถาม
2. แจกแบบสอบถามให้ครูโดยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด
- 1.2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

1.2.1 แบบสอบถาม และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ถ้าขีดเครื่องหมายในช่องระดับความคิดเห็น เห็นด้วย มากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย มาก ให้ 4 คะแนน
 ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย มาก ให้ 3 คะแนน
 ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย น้อย ให้ 2 คะแนน
 ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

1.2.2 แบบคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.3. จัดพิมพ์ข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาหาค่าร้อยละ จำแนกตามตัวแปรอิสระ สถานภาพครู ได้แก่ ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดโรงเรียน

2. นำคะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์การแบ่งช่วงระดับความคิดเห็นของครู โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ทฤษฎี สุขยอด 2545 : 76 อ้างอิงจาก วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 : 9)

4.50-5.00 หมายถึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. นำแบบคำถามปลายเปิดชุดที่ 2 มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นที่ต่างกัน ในสมมติฐานข้อ 1

3.2 ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในที่ตั้งและขนาดของโรงเรียนต่างกัน ในสมมติฐานข้อ 2 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้ การทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher 's Least – Significant Different) (ชัชวาล เรื่องประพันธ์, 2541 : 345)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean squares)
df	แทน	ระดับของความเป็นอิสระ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยจำแนกการนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของครู ได้แก่ ระดับชั้นที่สอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ศึกษาการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายใน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูได้แก่ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของครู

ตอนที่ 1.1 การวิเคราะห์สถานภาพของครู ซึ่งเป็นครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 จำนวน 400 คน โดยจำแนกตาม ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังรายละเอียด ตาราง 2-4

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน

สถานภาพของครู	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่สอน		
ประถมศึกษา	278	69.50
มัธยมศึกษา	122	30.50
รวม	400	100
ที่ตั้งของโรงเรียน		
อำเภอเมืองราชบุรี	170	42.50
อำเภอปากท่อ	70	17.50
อำเภอสวนผึ้ง	44	11.00
อำเภอวัดเพลง	16	4.00
อำเภอจอมบึง	72	18.00
อำเภอบ้านคา	28	7.00
รวม	400	100

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพของครู	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของโรงเรียน	103	25.75
ขนาดเล็ก	117	29.25
ขนาดกลาง	180	45.00
ขนาดใหญ่		
รวม	400	100

จากตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ครูส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ครูส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองราชบุรี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 อำเภอจอมบึงจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อำเภอปากท่อ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อำเภอสวนผึ้ง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อำเภอบ้านคา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และอำเภอวัดเพลง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และครูส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ขนาดกลางจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 8 ด้าน ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงในตาราง 3 -11

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.02	0.55	มาก
2.การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.05	0.57	มาก
3.การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.08	0.63	มาก
4.การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.12	0.57	มาก
5.การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.94	0.58	มาก
6.การประเมินคุณภาพการศึกษา	4.15	0.57	มาก
7.การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.04	0.63	มาก
8.การผดุงระบบการประกันคุณภาพ	4.05	0.63	มาก
รวม	4.06	0.55	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.15$) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.08$) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.05$) การผดุงระบบการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.05$) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.04$) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.02$) และการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.94$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ			
1.มีการพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	3.99	0.60	มาก
2.มีการพัฒนาจัดระบบบริหารภายในสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารและการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน	4.14	0.68	มาก
3.มีการแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรภายในสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.30	0.63	มาก
4.มีการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องเพียงพอต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.03	0.67	มาก
5.ปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศที่สะดวกรวดเร็วต่อการใช้งาน และสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ	4.01	0.73	มาก
6.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.96	0.72	มาก
7.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการ และการเงิน ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	4.02	0.72	มาก
8.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.97	0.70	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานอาคาร สถานที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.92	0.71	มาก
10.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.98	0.70	มาก
11.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการ นักเรียนครบถ้วนสมบูรณ์เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.98	0.68	มาก
12.มีการพัฒนาการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.67	มาก
รวม	4.02	0.55	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบ
บริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับ
มากสามอันดับแรกคือ ข้อ 3 มีการแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรภายในสถานศึกษา
ตัวแทนผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) ข้อ 2
มีการพัฒนาจัดระบบบริหารภายในสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารและการกำหนดหน้าที่
รับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน ($\bar{X} = 4.14$) และ ข้อ 4 มีการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็น
ระบบถูกต้องเพียงพอต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา			
1.พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัด	4.09	0.66	มาก
2.พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนสถานศึกษาและท้องถิ่น	4.01	0.62	มาก
3.มีการประชุมชี้แจงมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา แก่บุคลากรในสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่สู่สาธารณชน	4.00	0.71	มาก
4.มีคณะทำงานจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่เหมาะสม โดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.00	0.71	มาก
5.ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษามีขั้นตอนชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานของเขตพื้นที่การศึกษา	4.09	0.63	มาก
6.มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	4.13	0.67	มาก
รวม	4.05	0.57	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนา

มาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 6 มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$) ข้อ 1 พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา ให้ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.09$) และข้อ 5 ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษามีขั้นตอนชัดเจนสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานของเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน เพื่อเตรียมการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.21	0.75	มาก
2.ปรับปรุงการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.12	0.69	มาก
3.มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อตัดสินใจเลือกประเด็น ที่จะดำเนินการเขียนเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนา	4.02	0.74	มาก
4.มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3-5 ปี และ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกัน	4.07	0.72	มาก
5.องค์ประกอบของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สภาพความต้องการของ โรงเรียนและท้องถิ่น	4.09	0.67	มาก
6.ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน	4.03	0.75	มาก
รวม	4.09	0.63	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำ
 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณารายชื่อ อยู่ใน
 ระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ ข้อ 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) ข้อ 2 ปรับปรุงการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อการจัดทำ
 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$) และข้อ 5 องค์ประกอบของแผนพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สภาพความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่น
 ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
 คุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
 ราชนบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1.มีการสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียด ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติงาน ประจำปีก่อนนำไปปฏิบัติ	4.04	0.69	มาก
2.มีการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ใน แผน	4.22	0.64	มาก
3.มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผน ปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้	4.16	0.68	มาก
4.ในการดำเนินงานมีกิจกรรมหลากหลาย มีผู้รับผิดชอบ ชัดเจน และปฏิบัติงานตามช่วงเวลาที่กำหนด	4.18	0.67	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5.ในการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการ ทุกกิจกรรมเสร็จ ทันกำหนดเวลาและบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ โครงการ/กิจกรรม	4.16	0.65	มาก
6.มีการประเมินผลและมีการดำเนินการรายงานผลอย่าง ชัดเจน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงาน	4.09	0.70	มาก
7.การใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.08	0.68	มาก
8.มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงาน บรรลุตามแผน	4.03	0.70	มาก
รวม	4.12	0.57	มาก

จากตาราง 7 พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตาม
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ใน
ระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ ข้อ 2 มีการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผน ($\bar{X}$
= 4.22) ข้อ 4 ในการดำเนินงานมีกิจกรรมหลากหลาย มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และปฏิบัติงานตาม
ช่วงเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.18$) และข้อ 3 มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผน
ปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบก่อน
นำไปใช้ ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา			
1. มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบที่มาจากบุคลากรทุกฝ่าย	4.00	0.68	มาก
2. มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	3.84	0.68	มาก
3. ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้	3.91	0.70	มาก
4. มีการตรวจสอบและทบทวนด้านกระบวนการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์และวิธีสอนที่ตอบสนองต่อผู้เรียน	3.86	0.64	มาก
5. มีการตรวจสอบและทบทวนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน	4.02	0.65	มาก
6. มีการตรวจสอบและทบทวนการบริหารจัดการ และการบริหารโครงสร้างขององค์กร	3.92	0.70	มาก
7. มีการวิเคราะห์สรุปผลตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.95	0.69	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. นำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการ การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.02	0.68	มาก
9. ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.91	0.77	มาก
รวม	3.94	0.58	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการตรวจสอบ
และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณารายชื่อ อยู่ใน
ระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ ข้อ 5 มีการตรวจสอบและทบทวนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้
ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$) ข้อ 8 นำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการ
วางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$) และข้อ 1 มีการวางแผนการ
ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบที่มาจาก
บุคลากรทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การประเมินคุณภาพการศึกษา			
1. มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา	4.18	0.65	มาก
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน และดำเนินการจัดสอบตามแผนอย่างเคร่งครัด และรัดกุม	4.18	0.68	มาก
3. มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกระดับ ช่วงชั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.25	0.63	มาก
4. มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้วย เครื่องมือที่เหมาะสม วิธีการที่หลากหลาย	4.14	0.66	มาก
5. ในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐาน มีผู้รับผิดชอบชัดเจน โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ รวมทั้งให้คำแนะนำผู้เรียนจากผลการประเมิน	4.12	0.66	มาก
6. มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัย ด้าน กระบวนการและด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.07	0.70	มาก
รวม	4.15	0.57	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการประเมิน
คุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ในระดับมาก
สามอันดับแรกคือ ข้อ 3 มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกระดับช่วงชั้นในกลุ่ม
สาระการเรียนรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน และกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.25$) ข้อ 1 มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับ
สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) และข้อ 5 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
ผู้เรียน และดำเนินการจัดสอบตามแผนอย่างเคร่งครัดและรัดกุม ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
ราชบุรี เขต 1 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี			
1.มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี โดยมีผู้รับผิดชอบที่มาจากทุกฝ่าย ชัดเจน	4.10	0.74	มาก
2.มีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี	4.16	0.70	มาก
3.มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายผลการ ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี	3.95	0.76	มาก
4.มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลข้อมูลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงานอย่างเป็น ระบบและสามารถตรวจสอบได้	4.02	0.69	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5.รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษา ระดับสถานศึกษา การบริหารการจัดการ การ จัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ จุดเด่น/จุดที่ควรพัฒนาและ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.00	0.73	มาก
6.มีการนำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน	4.02	0.70	มาก
7.มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีชัดเจน	4.05	0.68	มาก
รวม	4.04	0.63	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการรายงาน
คุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายชื่อ อยู่ในระดับ
มากสามอันดับแรกคือ ข้อ 2 มีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} =$
4.16) ข้อ 1 มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยมีผู้รับผิดชอบ
ที่มาจากทุกฝ่ายชัดเจน ($\bar{X} = 4.10$) และข้อ 7 มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพ
การศึกษาประจำปีชัดเจน ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา			
1. มีการวางแผนจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.13	0.72	มาก
2. มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.13	0.72	มาก
3. มีการประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.15	0.70	มาก
4. มีการตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.05	0.72	มาก
5. มีการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากร	4.02	0.74	มาก
6. มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.74	มาก
7. มีการปรับปรุงพัฒนากิจกรรม/โครงการที่เป็นจุดอ่อน/จุด แข็งให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	4.00	0.71	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. มีการนำผลการประเมินมาใช้พิจารณายกระดับมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้สูงขึ้น	4.02	0.70	มาก
9. มีการรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพต่อ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.70	มาก
10. มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.72	มาก
รวม	4.05	0.63	มาก

จากตาราง 11 พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการผดุงระบบ
การประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายชื่อ อยู่ใน
ระดับมากสามอันดับแรกคือ ข้อ 3 มีการประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง
ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.15$) ข้อ 1 มีการวางแผนจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} =$
4.13) และข้อ 2 มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13$)
ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
จำแนกตาม ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดของโรงเรียน และทดสอบความ
แตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้แก่การจัดระบบ
บริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงในตาราง 12-22

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามระดับชั้นที่สอน

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (n=278)	ระดับการดำเนินงาน				t	P
	ประถมศึกษา (n=278)		มัธยมศึกษา (n=122)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.02	0.57	4.02	0.51	0.012	0.990
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	4.05	0.59	4.05	0.50	0.124	0.902
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.09	0.65	4.07	0.59	0.427	0.670
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.11	0.59	4.12	0.54	0.052	0.959
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.93	0.60	3.94	0.54	0.106	0.915
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา	4.14	0.60	4.18	0.50	0.547	0.585
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.03	0.65	4.06	0.58	0.390	0.697
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพ	4.04	0.65	4.09	0.58	0.693	0.488
รวม	4.05	0.57	4.07	0.50	0.204	0.838

$P > 0.05$

จากตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามระดับชั้นที่สอนพบว่าครูที่สอนระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ค่าความแปรปรวนการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน

การพัฒนาการดำเนินงาน	แหล่งความ	$\bar{X}$	S.D.	df	SS	MS	F	p
การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	แปรปรวน							
1.การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่าง กลุ่ม	4.02	0.55	5	6.880	1.377	4.718*	0.000
	ภายในกลุ่ม		0.49	394	114.998	.292		
	รวม		0.62	399	121.884			
2.การพัฒนามาตรฐาน การศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	4.05	0.57	5	3.859	0.772	2.447*	0.033
	ภายในกลุ่ม		0.56	394	124.250	0.315		
	รวม		0.60	399	128.109			
3. การจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	4.08	0.63	5	5.569	1.114	2.831*	0.016
	ภายในกลุ่ม			394	155.030	0.393		
	รวม			399	160.599			
4. การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	4.12	0.57	5	5.166	1.033	3.257*	0.007
	ภายในกลุ่ม			394	124.964	0.317		
	รวม			399	130.129			
5.การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม	3.94	0.58	5	4.464	0.893	2.674*	0.022
	ภายในกลุ่ม			394	131.582	0.334		
	รวม			399	136.046			

ตาราง 13 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงาน	แหล่งความ	$\bar{X}$	S.D.	df	SS	MS	F	P
การประกันคุณภาพภายใน	แปรปรวน							
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน								
6.การประเมินคุณภาพ	ระหว่าง	4.15	0.57	5	3.825	0.765	2.418*	0.035
การศึกษา	กลุ่ม							
	ภายในกลุ่ม			394	124.668	0.316		
	รวม			399	128.493			
7.การรายงานคุณภาพ	ระหว่าง	4.04	0.63	5	3.827	0.765	1.951	0.085
การศึกษาประจำปี	กลุ่ม							
	ภายในกลุ่ม			394	154.594	0.392		
	รวม			399	158.421			
8.การผดุงระบบการ	ระหว่าง	4.05	0.63	5	0.909	0.454	1.131*	0.020
ประกันคุณภาพ	กลุ่ม							
	ภายในกลุ่ม			394	159.463	0.402		
	รวม			399	160.372			
รวม	ระหว่าง	4.06	0.55	5	6.886	1.377	4.718*	0.000
	กลุ่ม							
	ภายในกลุ่ม			394	114.998	.292		
	รวม			399	121.884			

P<0.05

จากตาราง 13 แสดงผลเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้าน

การผลุงระบบการประกันคุณภาพ จึงทำการทดสอบรายคู่ ส่วนด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.11	3.78	4.05	3.96	4.10	3.86
อ.เมือง	4.11		.3361*	.0617	.1512	.0140	.2546*
อ.ปากท่อ	3.78		-	.2745*	.1850	.3221*	.0815
อ.สวนผึ้ง	4.05			-	.0895	.0477	.1929
อ.วัดเพลง	3.96				-	.1372	.1034
อ.จอมบึง	4.10					-	.2406*
อ.บ้านคา	3.86						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึงและอำเภอบ้านคา มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อและอำเภอบ้านคา โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอสวนผึ้งและอำเภอจอมบึง และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านคา นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.14	3.89	4.12	4.08	4.22	3.89
อ.เมือง	4.14	-	.2161*	.0128	.0866	.0488	.1982
อ.ปากท่อ	3.89	.	-	.2289*	.1295	.2649*	.0179
อ.สวนผึ้ง	4.12			-	.0994	.0360	.2110
อ.วัดเพลง	4.08				-	.1354	.1116
อ.จอมบึง	4.22					-	.2470*
อ.บ้านคา	3.89						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 15 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึงและอำเภอบ้านคา มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอสวนผึ้งกับอำเภอจอมบึง และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านคา นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.14	3.89	4.13	4.08	4.22	3.90
อ.เมือง	4.14	-	.2545*	.0114	.0569	.0751	.2414
อ.ปากท่อ	3.89		-	.2431*	.1976	.3296*	.0131
อ.สวนผึ้ง	4.13			-	.0455	.0865	.2300
อ.วัดเพลง	4.08				-	.1319	.1845
อ.จอมบึง	4.22					-	.3165*
อ.บ้านคา	3.90						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้าน
การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึงและ
อำเภอบ้านคา มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง
มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ
โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่า
โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอสวนผึ้งกับอำเภอจอมบึง และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง มีการ
พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านคา นอกนั้นไม่
แตกต่าง

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.16	3.92	4.15	4.16	4.23	3.92
อ.เมือง	4.16	-	.2416*	.0150	.0043	.0695	.2443*
อ.ปากท่อ	3.92		-	.2266*	.2373	.3111*	.0027
อ.สวนผึ้ง	4.15			-	.0107	.0844	.2293
อ.วัดเพลง	4.16				-	.0738	.2400
อ.จอมบึง	4.23					-	.3137*
อ.บ้านคา	3.92						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 17 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้าน
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึงและ
อำเภอบ้านคา มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน
อำเภอเมือง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอ
ปากทอกับอำเภอบ้านคา โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพมากกว่าอำเภอสวนผึ้งกับอำเภอจอมบึง และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง มีการ
พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านคา นอกนั้นไม่
แตกต่าง

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบและ
ทบทวนคุณภาพการศึกษา

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		3.98	3.75	3.98	4.08	4.02	3.77
อ.เมือง	3.98	-	.2312*	.0019	.1029	.0366	.2106
อ.ปากท่อ	3.75		-	.2331*	.3341*	.2678*	.0206
อ.สวนผึ้ง	3.98			-	.1010	.0347	.2125
อ.วัดเพลง	4.08				-	.0664	.3135
อ.จอมบึง	4.02					-	.2471
อ.บ้านคา	3.77						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้าน
การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึงและ
อำเภอวัดเพลง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการตรวจสอบและทบทวน
คุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน
อำเภอเมือง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปาก
ท่อ และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่า
โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอสวนผึ้ง อำเภอวัดเพลงและอำเภอจอมบึง นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.22	3.96	4.15	4.17	4.22	4.07
อ.เมือง	4.22	-	.2557*	.0699	.0510	.0069	.1462
อ.ปากท่อ	3.96		-	.1858	.2048	.2626*	.1095
อ.สวนผึ้ง	4.15			-	.0189	.0768	.0763
อ.วัดเพลง	4.17				-	.0579	.0952
อ.จอมบึง	4.22					-	.1531
อ.บ้านคา	4.07						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 19 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ และอำเภอจอมบึงมีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา
ประจำปี

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.08	3.85	4.12	4.11	4.12	3.93
อ.เมือง	4.08	-	.2238*	.0453	.0324	.0443	.1411
อ.ปากท่อ	3.85		-	.2691*	.2561	.2680*	.0827
อ.สวนผึ้ง	4.12			-	.0130	.0011	.1865
อ.วัดเพลง	4.11				-	.0119	.1735
อ.จอมบึง	4.12					-	.1854
อ.บ้านคา	3.93						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 20 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอจอมบึง มี
การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีการ
พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ และโรงเรียนที่
ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน
อำเภอสวนผึ้งกับอำเภอจอมบึง นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยการทดสอบรายคู่ของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพ

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	อ.เมือง	อ.ปากท่อ	อ.สวนผึ้ง	อ.วัดเพลง	อ.จอมบึง	อ.บ้านคา
		4.13	3.87	4.07	4.11	4.12	3.82
อ.เมือง	4.13	-	.2606*	.0556	.0181	.0098	.3127*
อ.ปากท่อ	3.87		-	.2050	.2425	.2508*	.0521
อ.สวนผึ้ง	4.07			-	.0375	.0458	.2571
อ.วัดเพลง	4.11				-	.0083	.2946
อ.จอมบึง	4.12					-	.3030*
อ.บ้านคา	3.82						-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 21 พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียนที่ต่างกัน ดังนี้

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง และอำเภอบ้านคา มี
การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีการพัฒนาการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อและอำเภอบ้านคา
โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอปากท่อ มีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่า
โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอจอมบึง มีการพัฒนาการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านคา นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตาราง 22 ค่าความแปรปรวนการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การพัฒนาการดำเนินงาน	แหล่งความ	$\bar{X}$	S.D.	df	SS	MS	F	P
การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	แปรปรวน							
1.การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4.02	0.55	2	1.370	0.685	2.256	0.106
	ภายในกลุ่ม		0.49	397	120.514	0.304		
	รวม		0.62	399	121.884			
2.การพัฒนามาตรฐาน การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.05	0.57	2	0.729	0.365	1.137	0.322
	ภายในกลุ่ม		0.56	397	127.380	0.321		
	รวม		0.60	399	128.109			
3 การจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.08	0.63	2	2.289	1.144	2.870	0.058
	ภายในกลุ่ม	4.10		397	158.311	0.399		
	รวม			399	160.599			
4. การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.12	0.57	2	0.755	0.378	1.159	0.315
	ภายในกลุ่ม			397	129.374	0.326		
	รวม			399	130.129			
5.การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.94	0.58	2	1.255	0.627	1.848	0.159
	ภายในกลุ่ม			397	134.792	0.340		
	รวม			399	136.046			

ตาราง 22 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงาน	แหล่งความ								
การประกันคุณภาพภายใน	แปรปรวน	$\bar{X}$	S.D.	df	SS	MS	F	P	
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน									
6.การประเมินคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.15	0.57	2	0.784	0.392	1.218	0.297	
	ภายในกลุ่ม			394	127.709	0.322			
	รวม			399	128.493				
7.การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	4.04	0.63	2	0.563	0.281	0.707	0.494	
	ภายในกลุ่ม			397	157.859	0.398			
	รวม			399	158.421				
8.การผดุงระบบการประกันคุณภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4.05	0.63	2	0.909	0.454	1.131	0.324	
	ภายในกลุ่ม			397	159.463	0.402			
	รวม	4.06	0.55	399	160.372				
ผลรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.06	0.55	2	1.370			0.106	
	ภายในกลุ่ม			397	120.514	0.685	2.256		
	รวม			399	121.884	0.304			

P>0.05

จากตาราง 22 แสดงผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

**ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบ
โครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1**

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 จากแบบคำถามปลายเปิด พบว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายในได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.1 ควรมีการพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอโดยกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน

1.2 ควรมีการจัดการอบรมให้แก่คณะครูในโรงเรียน และส่งคณะครูไปเข้ารับการอบรมในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการหรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน

1.3 ควรมีการประชุมคณะครูเดือนละครั้ง และประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคเรียนละครั้งเพื่อร่วมกันจัดทำแผนงานของโรงเรียน

1.4 ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการดำเนิน

1.5 ควรมีการนำข้อมูลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

2.1 ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษาให้ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกัน

2.2 ควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะครูให้ทำการศึกษาตามสาระที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน

2.3 ควรมีการสอบถามความคิดเห็นยังคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง รวบรวมข้อคิดเห็นและจัดกิจกรรมตามความต้องการ

2.4 ควรมีการรายงานผลให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างระดับโดยจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 ควรมีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นความสำคัญจำเป็น และความต้องการของท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมอาชีพของบุคคลในชุมชนปัจจัยพื้นฐานที่ยังขาดแคลน และจัดลำดับความสำคัญที่จำเป็นมากเรียงกันไปถึงน้อยในการพัฒนาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน

3.3 ควรมีการพัฒนาครูหรือบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาการเรียน พัฒนาปรับปรุงวัสดุ อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอน และพัฒนาสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ควรมีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่ามีขั้นตอนการทำงานอย่างไรให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

4.2 ควรมีการจัดลำดับโดยพัฒนาปัญหาใหญ่ก่อนพัฒนาปัญหาย่อยทีหลัง

4.3 ควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์โดยการเผยแพร่เอกสารและประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

5.1 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา และประชุมคณะกรรมการการมอบหมาย ชี้แจงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยมอบหมายงานให้ตามความสามารถ

5.2 ควรมีการจัดทำแผนและคู่มือในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

5.3 ควรมีการประชุมชี้แจงสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

และสรุปผลการดำเนินงานให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา

6.1 ควรมีการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยประเมินก่อน-หลัง ระหว่างเรียน และประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา

6.2 ควรมีการสร้างเครื่องมือวัดผลหรือแบบทดสอบทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ภาคเรียนละครั้ง เพื่อประเมินผลปลายภาคและปลายปี

6.3 ควรมีการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาประเมินและพัฒนาตามจุดเด่นและจุดด้อยตรวจสอบ จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ ประเมินตามสภาพจริง

6.4 ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาที่ตนสอนแต่ละกลุ่มสาระ

6.5 ควรมีการหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระให้บรรลุตามเป้าหมาย

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

7.1 ควรมีการจัดทำข้อมูลสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันโดยการรายงานผลทุกภาคเรียน และเมื่อสิ้นปีการศึกษาให้ต้นสังกัดและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ

8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

8.1 ควรมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูไปพัฒนาตนเองเพิ่มเทคโนโลยีให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามาใช้บริการสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด

8.2 ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริม และสร้างความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในบุคลากร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ใน 8 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและ ขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 2,674 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคา สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นกลุ่มโรงเรียนทุกอำเภอตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน ที่ตั้งและระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน สุ่มอย่างง่าย โดยใช้สูตรของ Taro Yaman'e เพื่อกำหนดขนาดกลุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 55 คน (จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คนใน 6 อำเภอ) เพื่อตอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดละ 5 คน รวม 15 คน

ที่ตั้งของโรงเรียน 6 อำเภอ ๆ ละ 5 คน รวม 30 คน

ระดับชั้นที่สอน 2 ระดับ ๆ ละ 5 คน รวม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ระดับชั้นที่สอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน เป็นลักษณะเลือกตอบหรือแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของไลเคิร์ต(Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นแบบคำถามปลายเปิด เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล สรุปดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล นำแบบสอบถามตอนที่เก็บข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วลงรหัส(Coding)ในแบบลงรหัสสำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์แจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 การวิเคราะห์การพัฒนากิจการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 เป็นการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-Way ANOVA) เป็นรายด้านนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่สอนระดับชั้นต่างกัน เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบ t-test

2.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่อยู่ในที่ตั้งและโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher 's Least – Significant Different) (ชัชวาล เรื่องประพันธ์, 2541 : 345)

2.3 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบคำถามปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวบรวมเป็นรายด้านและสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษากำหนดการพัฒนาการดำเนินงาน แนวทางพัฒนาและเปรียบเทียบสภาพ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 สรุปผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 อยู่ในอำเภอเมืองราชบุรี จำนวน 170 คนคิดเป็นร้อยละ 42.50 อำเภอจอมบึงจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อำเภอปากท่อ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อำเภอสวนผึ้ง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อำเภอบ้านคา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และอำเภอวัดเพลง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และครูส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ขนาดกลาง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอนพบว่า ครูที่สอน

ระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า ครูที่สอนในที่ตั้งของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ครูที่สอนในขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการรวบรวมแนวทาง ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

จากแบบคำถามปลายเปิดการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้ตอบแบบคำถามได้เสนอความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ พอสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ควรมีการพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการคุณภาพภายในโดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน ควรจัดการอบรมให้แก่คณะครูในโรงเรียน และส่งคณะครูไปเข้ารับการอบรมในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการ ส่งเสริมให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ มีการปรับปรุงพัฒนาสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์และควรจัดสรรงบประมาณดำเนินการ ปรับปรุงพัฒนางานให้มีความเป็นระบบและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการสอบถามรวบรวมข้อคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองและจัดกิจกรรมตามความต้องการมีการประชาสัมพันธ์รายงานผลและเผยแพร่โดยจัดทำเป็นรูปเล่มแจกให้กับผู้เกี่ยวข้อง

3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ควรมีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยศึกษาสภาพแวดล้อม อาชีพของบุคคลในชุมชน ปัจจัยพื้นฐานที่ยังขาดแคลน มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีการพัฒนาครูหรือบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาการเรียนพัฒนาปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนและพัฒนาสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ควรมีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนทำโครงการ/กิจกรรม ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม จัดทำแผนปฏิบัติการก่อนเปิดภาคเรียน ปฏิบัติตามแผนรายงานผลการดำเนินการหลังทำกิจกรรมทุกโครงการ และควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้อง

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ควรมีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพศึกษามอบหมายชี้แจงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตามความสามารถ มีการจัดทำแผนและคู่มือในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการประชุมชี้แจงสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขและสรุปผลการดำเนินงานให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา

ควรมีการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยประเมินก่อน-หลังระหว่างเรียนและประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยสร้างเครื่องมือวัดผลหรือแบบทดสอบทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีภาคเรียนละครั้ง เพื่อประเมินผลปลายภาคและปลายปี ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาที่ตนสอน รวมทั้งหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระให้บรรลุตามเป้าหมาย

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ควรมีการจัดทำข้อมูลสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันโดยการรายงานผลทุกภาคเรียนและเมื่อสิ้นปีการศึกษา และมีการรายงานคุณภาพประจำปีให้ต้นสังกัดและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ

8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

ควรมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยให้ครูไปพัฒนาตนเอง เพิ่มเทคโนโลยีให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในบุคลากร รวมทั้งจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ตามโรงเรียน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยสามารถอภิปราย ประเด็นสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่า การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่โรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยกำหนดให้เป็นหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ หมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ มาตรา 47-51 โดยเฉพาะในมาตรา 47 ระบุว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก” และมาตรา 48 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อเป็นสิ่งประกันว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กล่าวไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คือเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชชาติชาย พิมพิไสย (2543) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสมชาติ แก้วขาว (2545) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่าสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชัยณรงค์ อินทร์อำนวย (2546) ที่ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษ ในเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ กฤษณา ฑูระสุวรรณ (2546) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่าโดยภาพรวมการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเสงี่ยม เป้าเล็ง (2546) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากรวมทั้ง อรพิน วิทยุญภาวศุทธิ (2547) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการเตรียมการและดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งมีกลไกที่เข้มแข็งในการพัฒนาการประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักประกันให้สังคมเกิดความมั่นใจในผลผลิตและการบริการของโรงเรียน

2. การศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน จากการวิจัยครั้งนี้ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ครูที่สอนระดับชั้นต่างกันมีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่จะต้องดูแลเอาใจใส่จัดระบบให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ดังนั้นหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานจนถึงประเมินตนเองปรับปรุงพัฒนางานของตนในทิศทางเดียวกันเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

สอดคล้องกับ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ (อ้างถึงในชุมพร กรุณา, 2550 : 69) ที่กล่าวว่าการเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในสถานศึกษาเป็นตัวสำคัญที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริยศ เหลี่ยมสิงขร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน สมเด็จพระอภัยสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการทำงานแบบทีม การศึกษาดูงานและการประชุมปฏิบัติการ ส่งผลให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคแนวทางการทำงาน ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ทำงานร่วมกันแบบ กัลยาณมิตร เป็นการสร้างความพร้อมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ตั้งโรงเรียนต่างกันมีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ นั้น ทุกโรงเรียนมีการดำเนินการในเรื่องของการประกันคุณภาพเหมือนกันซึ่งตรวจสอบได้จากกรรณการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 : เอกสารอัดสำเนา) ที่ต้องจัดทำทุกปี แต่โดยแท้จริงแล้วโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งจำนวนบุคลากร งบประมาณที่ได้รับในขณะทำงานโครงการ/กิจกรรมในโรงเรียนเท่ากันทำให้โรงเรียนที่มีบุคลากรน้อย งบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ตามอำเภอที่ค่อนข้างห่างไกลจากเขตพื้นที่การศึกษาไม่สามารถดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างเต็มที่สอดคล้องกับชุมพร กรุณา (2550 : 69) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนทรัพย์อุดม พบว่าข้อจำกัดที่ทำให้การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอแก่การพัฒนาและบุคลากรยังไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ขนาดของโรงเรียนต่างกันมีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนนั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของ

โรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันเป็นการสร้างความมั่นใจว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อทำให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุข สร้างสรรค์สังคม สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป การประกันคุณภาพจึงเป็นงานสำคัญของโรงเรียนทุกโรงเรียน เพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม สอดคล้องกับสมชาติ แก้วขาว (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก บุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพไม่แตกต่างกัน และชัยณรงค์ อินทร์อำนวย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อจำแนกตามวัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming 's cycle) พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดและสถานที่ตั้งต่างกัน พบว่าโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

3. การรวบรวมแนวทางความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ในด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการคุณภาพภายในโดยกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน ควรจัดการอบรมให้แก่คณะครูในโรงเรียน และส่งคณะครูไปเข้ารับการอบรมในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการ ส่งเสริมให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ มีการปรับปรุงพัฒนาสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ควรจัดสรรงบประมาณดำเนินการปรับปรุงพัฒนางานให้มีความเป็นระบบและรวดเร็วยิ่งขึ้นสอดคล้องกับประภิต สิริสุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำสารสนเทศงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ และประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคหลักๆ 3 ประการ คือ ด้านบุคลากร การขาดแคลนงบประมาณและขาดเครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายผู้บริหารบ่อยครั้งและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะดีพอในการปฏิบัติงาน ด้านแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า 1) ด้านบุคลากรควรจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 2) ควรจัดสรรงบประมาณให้ตามความต้องการของโรงเรียนอย่างเพียงพอเพื่อจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ 3) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาควรจัดเก็บข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์สามารถเรียกใช้งานได้ตลอดเวลา

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาพบว่า มีการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง รวบรวมข้อคิดเห็นและจัดกิจกรรมตามความต้องการมีการประชาสัมพันธ์รายงานผลและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยจัดทำเป็นรูปเล่มแจกให้กับผู้เกี่ยวข้อง และประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการพัฒนามาตรฐานการศึกษานั้นโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดและจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน ซึ่งกำหนดโดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นมาตรฐานด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด โดยมีการประชุมทำประชาพิจารณ์ทดลองใช้ตรวจสอบปรับปรุงมาตรฐานประกาศใช้และเผยแพร่สู่สาธารณชน

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยศึกษาสภาพแวดล้อมอาชีพของบุคคลในชุมชน ปัจจุบันพื้นฐานที่ยังขาดแคลน มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั่นความสำคัญจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีการพัฒนาครูหรือบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาการเรียนพัฒนาปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอน และพัฒนาสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ชาติชาย พิมพิไสย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการ

วางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน ปฏิบัติงานตามธรรมนูญโรงเรียน ดังนั้นในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา จะต้องมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยคัดเลือก สรรหา แต่งตั้งบุคลากรที่มีประสบการณ์สูงเป็นคณะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการประเมิน ความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและพิจารณาแนว ทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญของการพัฒนา มีการกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี และมีการเขียน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาสู่การปฏิบัติ

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อน ทำโครงการ/กิจกรรมชี้แจงทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่ามี ขั้นตอนการทำงานอย่างไรให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด จัดทำแผนปฏิบัติการก่อนเปิดภาคเรียน ปฏิบัติตามแผน รายงานผลการดำเนินการหลังทำกิจกรรมทุกโครงการ มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเสียงม เป้าเล็ง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสูงสุด ดังนั้นใน การพัฒนาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินได้อย่างเข้าใจ ตรงกัน มีแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดแนวทางในการนำแผนสู่ การปฏิบัติโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ ยอมรับปัญหาและเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา มี การดำเนินงานตามกิจกรรม โครงการที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการกำกับติดตามนิเทศประเมินผลและ รายงานผลการดำเนินงานรวมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามอบหมาย ชี้แจงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการตามความสามารถ มีการจัดทำแผนและคู่มือในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งมีการประชุมชี้แจงสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขและสรุปผล การดำเนินงานให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ สอดคล้องกับนิวตัน (Newton. 1999 : 215-235) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลกระทบบนการตรวจสอบคุณภาพ ภายนอกของสถาบันอุดมศึกษา ในสหราชอาณาจักรตั้งแต่ปี พ.ศ.1993ถึง1998 ผลการวิจัยพบว่าระบบการประกันคุณภาพ

การศึกษาจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและประเมินทั้งโดยภายในและภายนอกการตรวจสอบและประเมินสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เป็นเรื่องที่สามารถทำได้ ดังนั้นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษานั้นโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการตรวจสอบทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายมีการวิเคราะห์ สรุปผล การดำเนินงานและจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี โดยการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคลากรในโรงเรียนชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยประเมินก่อน-หลัง ระหว่างเรียนและประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาโดยสร้างเครื่องมือวัดผลหรือแบบทดสอบทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ภาคเรียนละครั้ง เพื่อประเมินผลปลายภาคและปลายปีส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาที่ตนสอน แต่ละกลุ่มสาระ มีการจัดทำสถิติรายงานผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่องเพื่อดูค่าเฉลี่ยและแนวโน้มในแต่ละสาระ รวมทั้งหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระให้บรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้นในการพัฒนาการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนจะต้องดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่างๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลสัมฤทธิ์ในทุกช่วงชั้น ทุกกลุ่มสาระโดยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และมีการแจ้งผล การประเมินรวมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีการจัดทำข้อมูลสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันโดยการรายงานผลทุกภาคเรียนและเมื่อสิ้นปีการศึกษา และมีการรายงานคุณภาพประจำปีให้ต้นสังกัดและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบซึ่งรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจะเป็นการรายงานผลจากการประเมินภายในของสถานศึกษาที่ได้พัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วมและดำเนินงานมาตลอดปี การศึกษา จัดทำเป็นรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อให้ ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาทั้งในด้านความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคที่ต้องการความร่วมมือในการแก้ไขหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยให้ครูไปพัฒนาตนเองเพิ่มเทคโนโลยีให้ครู และนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในบุคลากร รวมทั้งจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ตามโรงเรียน การผดุงระบบการประกันคุณภาพ จึงเป็นกลไกส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจและรักษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงพัฒนากิจกรรม โครงการที่ประสบผลสำเร็จและที่เป็นอุปสรรคให้มีคุณภาพโดยนำเทคนิคและวิธีการใหม่ที่หลากหลายมาใช้ในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูมีความตื่นตัว และให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นระบบมากขึ้น ดังนั้นโรงเรียนควรมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบแต่ละงานตามโครงสร้างและระบบงานอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินงานซ้ำซ้อนขัดแย้งกัน จัดให้มีการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. จากการศึกษาวิจัยพบว่าครูที่สอนในระดับชั้นและขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าครูมีความตั้งใจที่จะพัฒนาการดำเนินงานในทุกระดับ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้การสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ
3. จากการศึกษาวิจัยพบว่าโรงเรียนที่ตั้งในอำเภอต่างกัันมีการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกััน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น

หน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีระบบการนิเทศและกำกับติดตามงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นรูปธรรม เพื่อช่วยเหลือแนะนำให้โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยผู้วิจัยเข้าไปสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำผลวิจัยมาประกอบการพัฒนางานด้านการประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัย และสภาพปัญหาที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่มีผลสำเร็จต่างกัน
3. ควรมีการศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง. (2546). ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.kodmhai.com/Kkat/NKkat/Nkkat-9/New1/N4.html#t3>
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2546). การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2545). เอกสารชุดโครงการประกันคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2546). เอกสารชุดฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กฤษณา กุระมะสุวรรณ. (2546). การศึกษารายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชั้นปรี้นดิ่ง.
- ชนม์ชกรณั วรอินทร์. (2549). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประเมินแบบเสริมพลัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบ และวัดผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชวาลย์ เวียงประพันธ์. (2541). สถิติพื้นฐาน : พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และ SAS. ขอนแก่น : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยณรงค์ อินทร์อำนวย. (2546). การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา. สารนิพนธ์ ศษ. ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ช่อทิพย์ อินแสน. (2547). คุณลักษณะและพฤติกรรมการณ์ของศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อ ความพึงพอใจของครูในการปฏิบัติงานวิชาการโรงเรียน วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชาติชาย พิมพิไสย. (2543). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชุมพร กรุณา. (2549). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนทรัพย์อุดม
วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 3. การค้นคว้าอิสระ ศษ. ม.
(วิชาการบริหารการศึกษา) วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ อินทร์สุข. (2545). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐวีร์ โพธิ์คง. (2547)ระบบและกลไกที่มีประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองเชียงใหม่ การค้นคว้าอิสระ ศษ. ม(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ดารณี รัตนพาดิ. (2544). ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ. ม. (หลักสูตรและ
การสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ทฤษฎี สุขยอด. (2549). การศึกษาพฤติกรรมและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
-อาจารย์ในโรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการสูงสุด. สวารนิพนธ์
กศ.ม.(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ขำชุ่ม. (2547). การศึกษาการบริหารการจัดการศึกษาและประสิทธิผล สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ประกิต สิริสุวรรณ. (2546). การศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหาร
โรงเรียน ตามมาตรฐานการประกัน คุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค. ม. (การบริหารการศึกษา) สถาบันราชภัฏนครปฐม.
ถ่ายเอกสาร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์. (2545). *การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*
สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สถาบันราชภัฏ
 บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส เจริญวงศ์. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพ*
การศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.
 วิทยานิพนธ์ กศ. ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
 ถ่ายเอกสาร.
- พรชัย เชื้อชูชาติ. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนกับประสิทธิผลของ*
โรงเรียนเทศบาล ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ กศ. ม.
 (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ ชลารักษ์. *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2552, จาก
http://lib.kru.ac.th/eBook/4000111/doc1-____2.html
- มานพ ชื่นตา. (2545). *การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด*
กรมสามัญศึกษาจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สถาบันราชภัฏ
 อุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒน์ โปรงหนู. (2545). *บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติ*
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีสังขาลย์ จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับประเทศไทย: ประสพการณ์และ*
แนวคิด ใน รวมนบทความการบรรยายพิเศษในรอบ 1 ปี สมศ. หน้า 66 – 67.
 กรุงเทพมหานคร: สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- ศิริ ถิอาสนา. (2549). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้*
หลักการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2553. จาก
<http://www.onesqa.or.th/th/research/index.php?SystemModuleKey=89>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริยศ เหลี่ยมสิงขร (2547) การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
เมืองสมเด็จ อำเภอสุมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมคิด พรหมจ้อย; สุพัทธ์ พิบูลย์. (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี: จตุพร
ดีไซน์.
- สงบ ลักษณะ. (2541, สิงหาคม – กันยายน). แนวทางประกันคุณภาพการศึกษา.
วารสารข้าราชการครู 18: 2-5.
- สมเกียรติ พลจะจิตต์. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สถาบันราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ใจเพียง. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สถาบันราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาติ แก้วขาว. (2545). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชชนนครปฐม. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ. 1 (4): 32-35.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2539, ธันวาคม). การศึกษาทำไม่คุณภาพ. วารสารข้าราชการครู. 13: 13 -15.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
----- (2549). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : พี เอ็น เค แอนด์สกายพริ้นติ้งส์.
----- (2553). โรงเรียนในสังกัด สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2553 จาก .
http://doc.obec.go.th/doc/web_doc48/school48.htm
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. (2548). คู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.
(อัดสำเนา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2549/2550 การแก้ปัญหาและการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบของศรัทธา*. กรุงเทพมหานคร: วี. ที. ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- เสงี่ยม เป้าเล็ง. (2546). *การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชชนนครปฐม. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวลักษณ์ไพศาลสมบัติ. (2552) *การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทียนดัด(นครมลพิทยาจารย์)สังกัดเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม*. การค้นคว้าอิสระ ศษ. ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- อภิชาติ เตียวพิเศษ. (2546). *การประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ระดับ ประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนที่เป็นแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ ศษ. ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์. (2550). *การพัฒนาแบบประเมินสถานศึกษาตามแนวการประกันคุณภาพการศึกษาระบบมัลติคอม บัลดริจ สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ. ด. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรพิน ภิญโญภาวศุทธิ. (2547). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (ธันวาคม 2543). *ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานเก่าที่จัดระบบใหม่*. วารสารวิชาการ 3: 8 – 9.
- อุดม อรุณราช. (2548). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ ศษ. ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- Likert, Rensis. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw Hill.
- Peter, C. (1993). *Quality Assurance and Quality Management: Complementary but Different Functions*. Evaluation News and Note 2, 2: p. 5.

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง

ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

3. แบบสอบถามมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

ตอนที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

4. คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม ไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่ประการใด และจะวิเคราะห์โดยภาพรวม จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

นางพงษ์นภา หุนมาตรา

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง

ศึกษาสภาพการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1

ชุดที่ 1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อความ	สำหรับผู้วิจัย
1. ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ( ) ประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	( )
2. ที่ตั้งของโรงเรียน ( ) อำเภอเมือง ( ) อำเภอวัดเพลง ( ) อำเภอปากท่อ ( ) อำเภอจอมบึง ( ) อำเภอสวนผึ้ง ( ) อำเภอบ้านคา	( )
3. ขนาดของโรงเรียน ( ) โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ( ) โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนระหว่าง 121-300 คน ( ) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป	( )

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อการศึกษา เรื่องศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน						
2.	มีการพัฒนาจัดระบบบริหารภายในสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารและการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน						
3.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรภายในสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของสถานศึกษา						
4.	มีการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบถูกต้องเพียงพอต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
5.	ปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศที่สะดวก รวดเร็วต่อการใช้งาน และสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ						
6.	ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
7.	ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการ บริหารงานธุรการและการเงิน ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย						
8.	ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการ บริหารงานบุคลากร ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็น ปัจจุบันและทันสมัย						
9.	ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการ บริหารงานอาคารสถานที่ครอบคลุมสมบูรณ์เป็น ปัจจุบันและทันสมัย						
10.	ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหาร งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย						
11.	ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหาร งานกิจการนักเรียน ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็น ปัจจุบันและทันสมัย						
12.	มีการพัฒนาการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อ การบริหารโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ						
13.	การพัฒนามาตรฐานการศึกษา พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา ให้ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน มาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัด						
14.	พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการ เรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพ ผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
15.	มีการประชุมชี้แจงมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่สู่สาธารณชน						
16.	มีคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษาที่เหมาะสม โดยชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม						
17.	ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษามีขั้นตอนชัดเจนสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐาน ของเขตพื้นที่การศึกษา						
18.	มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุก คน ในสถานศึกษา						
19.	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะจัดทำ แผน เพื่อเตรียมการ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
20.	ปรับปรุงการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
21.	มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อตัดสินใจ เลือกประเด็นที่จะดำเนินการเขียนเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนา						
22.	มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดค้องกัน						
23.	องค์ประกอบของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สภาพความ ต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่น						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
24.	ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพนักเรียน						
25.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มีการสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ รายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปีก่อนนำไปปฏิบัติ						
26.	มีการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการที่ กำหนดไว้ในแผน						
27.	มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ ขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้						
28.	ในการดำเนินงานมีกิจกรรมหลากหลาย มี ผู้รับผิดชอบชัดเจน และปฏิบัติงานตาม ช่วงเวลาที่กำหนด						
29.	ในการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการ ทุก กิจกรรมเสร็จทันกำหนดเวลาและบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรม						
30.	มีการประเมินผลและมีการดำเนินการรายงาน ผลอย่างชัดเจน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา แผนการดำเนินงาน						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
31.	มีการใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี						
32.	มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การ ดำเนินงานบรรลุตามแผน						
การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา							
33.	มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนด ผู้รับผิดชอบที่มาจากบุคลากรทุกฝ่าย						
34.	มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและมีการดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง						
35.	ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหาร จัดการ การจัดการเรียนรู้						
36.	มีการตรวจสอบและทบทวนด้านกระบวนการ เรียนรู้ ยุทธศาสตร์และวิธีสอนที่ตอบสนองต่อ ผู้เรียน						
37.	มีการตรวจสอบและทบทวนการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน						
38.	มีการตรวจสอบและทบทวนการบริหาร จัดการ และการบริหารโครงสร้างขององค์กร						
39.	มีการวิเคราะห์สรุปผลตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา และรายงานต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
40.	นำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการศึกษา						
41.	ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
42.	การประเมินคุณภาพการศึกษา มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา						
43.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และดำเนินการ จัดสอบตามแผนอย่างเคร่งครัดและรัดกุม						
44.	มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทุกระดับช่วงชั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
45.	มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม วิธีการที่หลากหลาย						
46.	ในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน มีผู้รับผิดชอบชัดเจน โดยให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแจ้งผลการ ประเมินให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้ง ให้คำแนะนำผู้เรียนจากผลการประเมิน						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
47.	มีการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
48.	การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี โดยมีผู้รับผิดชอบที่มาจาก ทุกฝ่ายชัดเจน						
49.	มีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี						
50.	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายผล การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในรอบปี						
51.	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลข้อมูล การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจัดทำ รายงานอย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบ ได้						
52.	รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุม มาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา การ บริหารการจัดการ การจัดการเรียนรู้ ผลการ เรียนรู้ จุดเด่น/จุดที่ควรพัฒนาและแนวทางการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา						
53.	มีการนำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและสาธารณชน						

ข้อ	การพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
54.	มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปีชัดเจน						
55.	การผดุงระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา มีการวางแผนจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
56	มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
57	มีการประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
58	มีการตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
59	มีการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากร						
60.	มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง						
61.	มีการปรับปรุงพัฒนากิจกรรม/โครงการที่เป็น จุดอ่อน/จุดแข็งให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น						
62.	มีการนำผลการประเมินมาใช้พิจารณายกระดับ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้สูง ขึ้น						
63.	มีการรายงานผลการดำ เนินงาน ประกันคุณภาพต่อผู้เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง						
64.	มีการประชาสัมพันธ์การดำ เนินงาน ประกันคุณภาพภายใน อย่างต่อเนื่อง						

ชุดที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1

1.แนวทางการพัฒนาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.1 มีการพัฒนาการดำเนินงานบริหารและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาหรือไม่อย่างไร

.....
.....

1.2 มีการปรับปรุงพัฒนาสารสนเทศอย่างไร

.....
.....

1.3 มีการพัฒนาการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

2. แนวทางการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

2.1 มีการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้สอดคล้อง
มาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัดหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

2.2 มีการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้สอดคล้อง
ความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

2.3 มีการพัฒนาวิธีการเผยแพร่สาระในมาตรฐานทุกระดับให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างไร

.....
.....

3. แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 มีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

3.2 จัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

3.3 มีการตั้งคณะทำงานเข้าไปช่วยพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. แนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 มีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชี้แจง ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4.2 มีการพัฒนาวิธีประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ อย่างไร

.....

.....

4.3 มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกคนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4.4 มีวิธีนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม อย่างไร

.....

.....

5. แนวทางพัฒนาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

5.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาหรือไม่

.....
.....

5.2 มีการมอบหมาย ชี้แจงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการหรือไม่

.....
.....

5.3 มีการจัดทำแผน และคู่มือ ในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาหรือไม่

.....
.....

5.4 มีการประชุมชี้แจง สรุปผล และให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง แก้ไข แก่ผู้เกี่ยวข้องหรือไม่

.....
.....

6. แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา

6.1 มีการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างไร

.....
.....

6.2 มีวิธีการตรวจสอบ จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ อย่างไร

.....
.....

6.3 มีการหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างไร

.....
.....

7. แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

7.1 มีการจัดทำข้อมูลสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

7.2 มีการรายงานคุณภาพประจำปีให้ต้นสังกัดทราบหรือไม่

.....

.....

8. แนวทางการผดุงระบบการประกันคุณภาพ

8.1 มีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

8.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้อันหรือไม่

.....

.....

8.3 มีการพัฒนาบุคลากรทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

พงษ์นภา หนูมาตรา

ภาคผนวก ข

วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	250.3667	362.1713	.6567	.9751
A2	250.3000	362.0103	.5926	.9752
A3	250.2000	361.6138	.5462	.9754
A4	250.3333	366.5747	.4578	.9755
A5	250.3667	364.7230	.5181	.9754
A6	250.3667	364.7230	.5181	.9754
A7	250.4000	363.0069	.5686	.9753
A8	250.5333	363.7747	.4846	.9755
A9	250.5667	363.9782	.4574	.9756
A10	250.5333	365.2920	.4698	.9755
A11	250.4667	366.6023	.4562	.9755
A12	250.6000	369.4207	.2690	.9759
A13	250.3667	367.4816	.5772	.9753
A14	250.4000	367.9724	.4598	.9754
A15	250.5333	365.0161	.5701	.9752
A16	250.5333	362.8092	.7052	.9750
A17	250.4667	364.8782	.6918	.9751
A18	250.3333	364.7816	.5633	.9753
A19	250.3000	361.5276	.6162	.9752
A20	250.3333	363.9540	.6122	.9752
A21	250.3333	361.9540	.6276	.9751
A22	250.4000	360.3862	.7020	.9750
A23	250.4667	359.3609	.7611	.9748
A24	250.4000	362.1793	.7091	.9750
A25	250.5000	360.9483	.7382	.9749
A26	250.4000	367.4207	.4034	.9756
A27	250.4667	363.7747	.6228	.9751
A28	250.4667	361.4299	.5813	.9753
A29	250.4000	362.2483	.7050	.9750
A30	250.4333	363.2885	.7101	.9750
A31	250.4333	365.5644	.5641	.9753
A32	250.4667	361.9816	.7291	.9749
A33	250.5000	362.4655	.6538	.9751
A34	250.5667	366.0471	.5841	.9752
A35	250.5000	369.4310	.4380	.9755
A36	250.5667	366.0471	.5841	.9752
A37	250.5000	363.0862	.7440	.9750
A38	250.5667	365.2195	.6418	.9751
A39	250.5000	367.7069	.5864	.9753
A40	250.5000	368.1207	.5507	.9753
A41	250.6000	365.1448	.6015	.9752

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A42	250.4000	366.1793	.5871	.9752
A43	250.2667	365.3747	.5482	.9753
A44	250.2333	364.6678	.4792	.9755
A45	250.2667	365.9264	.4367	.9755
A46	250.3000	364.4931	.5415	.9753
A47	250.3333	363.8851	.6163	.9752
A48	250.4000	359.3517	.6108	.9752
A49	250.3333	361.8161	.6346	.9751
A50	250.4333	356.9437	.8286	.9747
A51	250.4000	360.7310	.6844	.9750
A52	250.4667	361.1540	.7783	.9749
A53	250.3667	358.5851	.7487	.9749
A54	250.4333	357.2885	.7311	.9749
A55	250.5000	358.3966	.7699	.9748
A56	250.4000	359.2138	.7621	.9748
A57	250.4000	359.7655	.7338	.9749
A58	250.4333	361.9782	.6672	.9751
A59	250.4333	364.1161	.5510	.9753
A60	250.5000	359.6379	.8114	.9748
A61	250.4000	359.2138	.7621	.9748
A62	250.4333	357.9092	.7816	.9748
A63	250.3333	362.5057	.6980	.9750
A64	250.4667	358.6713	.7084	.9750

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 64

Alpha = .9755

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ภาคผนวก ง

หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 04127.195/113

โรงเรียนอนุบาลราชบุรี สพท.รบ 1

ต. หน้าเมือง อ. เมือง จ. ราชบุรี 70000

16 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรักแรต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 30 ชุด

ด้วย นางพงษ์นภา หุนมาตรา นิสิตปริญญาโท เอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องการศึกษาศาภาพการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้คณะครูได้ร่วมตอบแบบสอบถามตามเอกสารที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

บุญเลิศ อรรคอุดม

(นายบุญเลิศ อรรคอุดม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลราชบุรี

งานการบริหารบุคคล

โทร 0-3233-7240, 0-3232-5936

โทรสาร 0-3232-5936

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 04127.195/129

โรงเรียนอนุบาลราชบุรี สพท.รบ 1

ต. หน้าเมือง อ. เมือง จ. ราชบุรี 70000

29 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วย นางพงษ์นภา หุนมาตรา นิสิตปริญญาโท เอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องการศึกษาสภาพการพัฒนากิจการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้คณะครูได้ร่วมตอบแบบสอบถามตามเอกสารที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

บุญเลิศ อรรคอุดม

(นายบุญเลิศ อรรคอุดม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลราชบุรี

งานการบริหารบุคคล

โทร 0-3233-7240, 0-3232-5936

โทรสาร 0-3232-5936

หมายเหตุ กรุณานำแบบสอบถามส่งกลับที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

ภายในวันที่ 19 เมษายน 2553 (กล่องชั้นล่าง)

ภาคผนวก ฉ

ตารางคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ			
1.มีการพัฒนาการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	3.99	0.60	มาก
2.มีการพัฒนาจัดระบบบริหารภายในสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารและการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรชัดเจน	4.14	0.68	มาก
3.มีการแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรภายในสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.30	0.63	มาก
4.มีการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องเพียงพอต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.03	0.67	มาก
5.ปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศที่สะดวกรวดเร็วต่อการใช้งาน และสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ	4.01	0.73	มาก
6.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.96	0.72	มาก
7.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการ และการเงิน ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	4.02	0.72	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงาน บุคลากร ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.97	0.70	มาก
9.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานอาคาร สถานที่ครอบคลุมสมบูรณ์เป็นปัจจุบันและ ทันสมัย	3.92	0.71	มาก
10.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนครอบคลุม เป็นปัจจุบันและ ทันสมัย	3.98	0.70	มาก
11.ปรับปรุงระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการ นักเรียน ครอบคลุมสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย	3.98	0.68	มาก
12.มีการพัฒนาการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.67	มาก
รวม	4.02	0.55	มาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา			
1. พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐาน หน่วยงานต้นสังกัด	4.09	0.66	มาก
2. พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น	4.01	0.62	มาก
3. มีการประชุมชี้แจงมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา แก่บุคลากรในสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ สู่สาธารณชน	4.00	0.71	มาก
4. มีคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษาที่เหมาะสม โดยชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.00	0.71	มาก
5. ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษามี ขั้นตอนชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานของเขตพื้นที่การศึกษา	4.09	0.63	มาก
6. มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดย การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา	4.13	0.67	มาก
รวม	4.05	0.57	มาก

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี
เขต 1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1. มีการแต่งตั้งคณะจัดทำ แผน เพื่อเตรียมการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.21	0.75	มาก
2. ปรับปรุงการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.12	0.69	มาก
3. มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อตัดสินใจเลือกประเด็น ที่จะดำเนินการเขียนเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนา	4.02	0.74	มาก
4. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3-5 ปี และ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกัน	4.07	0.72	มาก
5. องค์ประกอบของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สภาพความต้องการของ โรงเรียนและท้องถิ่น	4.09	0.67	มาก
6. ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน	4.03	0.75	มาก
รวม	4.09	0.63	มาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1. มีการสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปีก่อนนำไปปฏิบัติ	4.04	0.69	มาก
2. มีการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผน	4.22	0.64	มาก
3. มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้	4.16	0.68	มาก
4. ในการดำเนินงานมีกิจกรรมหลากหลาย มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	4.18	0.67	มาก
5. ในการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการ ทุกกิจกรรมเสร็จทันกำหนดเวลาและบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	4.16	0.65	มาก
6. มีการประเมินผลและมีการดำเนินการรายงานผลอย่างชัดเจน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงาน	4.09	0.70	มาก
7. การใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือ กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.08	0.68	มาก
8. มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน	4.03	0.70	มาก
รวม	4.12	0.57	มาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา			
1. มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบที่มาจาก บุคลากรทุกฝ่าย	4.00	0.68	มาก
2. มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้ วิธีการที่หลากหลายและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	3.84	0.68	มาก
3. ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้	3.91	0.70	มาก
4. มีการตรวจสอบและทบทวนด้านกระบวนการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์และวิธีสอนที่ตอบสนองต่อผู้เรียน	3.86	0.64	มาก
5. มีการตรวจสอบและทบทวนการวัดผลประเมินผลการ เรียนรู้ ของผู้เรียน	4.02	0.65	มาก
6. มีการตรวจสอบและทบทวนการบริหารจัดการ และการ บริหารโครงสร้างขององค์กร	3.92	0.70	มาก
7. มีการวิเคราะห์สรุปผลตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา และรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.95	0.69	มาก
8. นำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ใน การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.02	0.68	มาก
9. ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.91	0.77	มาก
รวม	3.94	0.58	มาก

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การประเมินคุณภาพการศึกษา			
1. มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา	4.18	0.65	มาก
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประเมินผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน และดำเนินการจัดสอบตามแผนอย่างเคร่งครัด และรัดกุม	4.18	0.68	มาก
3. มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกระดับ ช่วงชั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.25	0.63	มาก
4. มีการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้วย เครื่องมือที่เหมาะสม วิธีการที่หลากหลาย	4.14	0.66	มาก
5. ในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐาน มีผู้รับผิดชอบชัดเจน โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ รวมทั้งให้คำแนะนำผู้เรียนจากผลการประเมิน	4.12	0.66	มาก
6. มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัย ด้าน กระบวนการและด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.07	0.70	มาก
รวม	4.15	0.57	มาก

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี			
1. มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี โดยมีผู้รับผิดชอบที่มาจากทุกฝ่าย ชัดเจน	4.10	0.74	มาก
2. มีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี	4.16	0.70	มาก
3. มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายผลการ ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี	3.95	0.76	มาก
4. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลข้อมูลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงานอย่างเป็น ระบบและสามารถตรวจสอบได้	4.02	0.69	มาก
5. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษา ระดับสถานศึกษา การบริหารการจัดการ การ จัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ จุดเด่น/จุดที่ควรพัฒนาและ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.00	0.73	มาก
6. มีการนำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน	4.02	0.70	มาก
7. มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีชัดเจน	4.05	0.68	มาก
รวม	4.04	0.63	มาก

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ราชบุรี เขต 1 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา			
1. มีการวางแผนจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.13	0.72	มาก
2. มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.13	0.72	มาก
3. มีการประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.15	0.70	มาก
4. มีการตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.05	0.72	มาก
5. มีการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากร	4.02	0.74	มาก
6. มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.74	มาก
7. มีการปรับปรุงพัฒนากิจกรรม/โครงการที่เป็นจุดอ่อน/จุด แข็งให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	4.00	0.71	มาก
8. มีการนำผลการประเมินมาใช้พิจารณายกระดับมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้สูงขึ้น	4.02	0.70	มาก
9. มีการรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพต่อ ผู้เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง	4.03	0.70	มาก
10. มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน อย่างต่อเนื่อง	3.99	0.72	มาก
รวม	4.05	0.63	มาก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – นามสกุล	นางพวงษ์นภา หุนมาตรา
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 23 มกราคม 2506
ภูมิลำเนาเดิม	อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	248 หมู่ 14 ตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
หน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลราชบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพลีลา
พ.ศ. 2528	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2532	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2553	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ